

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hátra 3 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hátra 3 k. 40 f.

IRÁDÉSEK:
 2-hasábos postt. sor egyenként 80 fillér.
 Minden következőnél 16 fillér.

.....
 Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemi
 vasútiak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 101.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut. 21. sz.
 TELEFON-SZÁM: 102.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, november 8.

Mal számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Az aradi gyárosok szervezkedése.
- Wekerle budgetje.
- Érdekességek Aradmegye közigazgatásában.
- A balkáni események.
- Hatósági vizsgálata az aradi román iskolákban.
- Forrongás Irodalomban, művészetben.
- Az aradi zsidó árvaház felavatása.
- Megnyílt a krizantémum-kiállítás.
- A románok nagygyűlése Aradon.
- Az aradi szociálisták népgyűlése Aradon.
- Megemmitették a Polónyi-Lengyel-pör ítéletét.
- Az őszi poéta.
- Lefoglalt árukészlet.
- Aszonymi szemmel.
- A Laendler-Ugy.
- A pécsaki káplán drámája a Vigaszínházban.
- Tárca: A krizantémum és a tubarózsa. — A szerb királyi udvar útkaliból. — A gyermek.

Az aradi gyárosok szervezkedése.

Arad, november 7.

A Gyáriparosok Országos Szövetsége hétfőn alakítja meg aradi szervezetét. Jelentős mozzanatként illeszkedik be ez az esemény Arad gazdasági és társadalmi életébe; jelentősége van nemcsak annál az előkelő pozíciónál fogva, a melyet a szervezkedők a városban elfoglalnak, de kihatással van Arad fejlődésére, ipari jövőjére is.

Olyan időkben, amikor a város egész lakosságát áthatotta az a tudat, hogy haladása, vagyonosodása, a forgalomba való növekedése legfőképpen attól függ, hogy új ipartelepek létesüljenek, a meglévők pedig erősödjenek, ez a szervezkedés csak rokonszenvet, csak örömet találhat. Mert a

szövetség célja: a beléje kapcsolódott gyárak érdekeinek megvédése párhuzamos törekvéseivel.

A mi törekvéseink, ezt a fájdalom őszinteségével be kell vallanunk, eddig kevés sikerrel jártak. Új ipartelepeink, a kilátásba helyezett, a város részéről már áldozatot jelentő kedvezések dacára, alig alakultak, a meglévők fejlődése pedig nem a város buzgalmának volt betudható. Talán a város fölbuzdulását, akarását is nagyobb eredmény fogja koronázni, ha a legilletékesebb testület, a gyáriparosok szövetségének aradi fiókjára támogatására lesz és a szakavatottság, a tapasztalat fegyverével leüti a hibákat, amibe a várost naivitása, tájékozatlansága sodorhatja.

De a támogatás csak kölcsönös lehet. S az a szokásos kijelentés, amely az alakuló gyűlésen kétségen kívül el fog hangzani, hogy Arad hatósága és közönsége minden erejével segítségére siet a gyáriparosok munkájának, — itt több, tartalmasabb az egyszerű udvariasságnál, külön a frázisnál. S a támogatás, amelyre kétségen kívül szükség is lesz, ne merüljön ki egyszerű frázisokban; s ha már támogatásról van szó, mondjuk azt is meg: ne csupán azokat a gyárakat öntse el a város szeretetének jeleivel, amelyek nincsenek, s amelyek lenni akarnak, hanem szeresse és a jogos támogatás sugaraival melengesse a meglévő ipartelepeket is.

A Gyáriparosok Országos Szövetsége, a mely aradi kerületét megalakítja, jelentős eredményeket ért el nemcsak tagjai érdekeinek védelme, karri tekintélyük, erkölcsi

súlyuk emelése körül, de az ország nagy gazdasági kérdéseinek irányításában. Fia-tal a múltja a szövetségnek, de így is már egyenrangú tényező lett az egyéb gazdasági ágakat képviselő országos testületekkel. A szervezkedést, amely ennek a sikernek első alapja volt, két férfiú végezte, akiknek mindegyikét erős szálak fűzik Aradhoz. Az egyik Chorin Ferenc, a szövetség elnöke, aki Arad szülötte, e városnak hosszú időn át vezető férfia és egy időben országgyűlési képviselője, a másik pedig, aki a holnapi alakuló gyűlésen vendége is lesz Aradnak: Hatvany-Deutsch Sándor főrendiházi tag, a szövetség alelnöke. Hatvany-Deutsch Sándor annak a nagy családnak sarja, amelynek nagyságát, dicsőségét Deutsch Ignác, az egykori aradi kereskedő alapította meg. Ő maga is, valamint utódai áldozatkész érdeklődéssel támogatták Arad jótékony-célú és kulturális mozgalmait. Ő is, amikor a gyáriparosok szervezkedése alkalmából idejön, ahol családjának bölcsője volt, ismerősként érkezik ide és rabecsülés mellett a szeretet virágát találja.

Az érzések szálai így szövődnek a komoly, gazdasági tartalmu ünnep palástjába. A bensőség bizonyára nagyobb erőt ad a szervezkedésnek és az ennek révén fokozódó érdeklődés nagyobb biztatás lesz azok számára, akik itt az uttörő munkát végzik. Ugy tetszik, mintha az ünnep hangulatában egy remény gyuladna ki: hogy Arad visszanyeri a jelszót, amelyre elveszítette jogcímét: a gyárúros nevet.

A krizantémum és a tubarózsa.

A lapok harminc sorban elsiratnak,
 S korán elhunyt tehetségé avatnak;
 S én azalatt békén, egykedvűen
 Alsó utolsó fekvőhelyemen.

A szoba feketén bevonva, bágyadt
 Fényű gyertyák állják körül az ágyat.
 S miket a csöndes részvét odacsalt:
 Virágok diszitik a ravatalt.

Néhány elkésett koszoru babér,
 Az elismerés most halommal ér;
 Néhány ciprus-level és palmaág
 Néhány halálra szánt fehér virág.

És én, a halott, mindent hallok, látok,
 Szemem látja a sok babért, virágot,
 S élettelen fülem mind hallja, hallja,
 Egy néni pár versem hogy magasztalja.

A siratók magamra hagynak,
 Kimegy a kántor és a pap,
 S egyszer csak a halotti csöndben
 Két virág rajtam összekap.

A krizantémumnak virága
 A tubarózsaival perel:
 Szívem fölött — azon vitáznak —
 Melyiket illeti a hely.

S a krizantémum kezdi:

Engem imádott, utánam sóvárgott,
 Miattam szerette csak a világot.

Ha akartam: cselédem volt nekem,
 Parancsra leste a tekintetem.

Egy nábob-vagyonért oda nem adta,
 Az ujjam hegyét ha megcsókolhatta.

Egy hajam szála csodát tett velem,
 Miattam volt álmatlan éjjele.

S ha álmodott: én rólam volt az álma,
 Ha fölébredne, újra hozzám szállna.

Végző szava is én voltam talán...
 Az első én vagyok ravatalán.

S felel a tubarózsa:

Az én hatalmam bárhogy is kicsinyled,
 Ez a hely itten mégis engem illet.

Reám nem gondolt nappal-éjjelen,
 Mi hozzám fűzte, nem volt szerelem.

Én nem voltam a vágyai között,
 Én csak barátja voltam, semmi több.

Mit miattad kellett szenvednie,
 Nekem panaszlotta el a szíve.

Ha a te szavad éle megsebezte,
 Az én kezem szeliden bekötözte.

Az én szavam nem lobbantotta lángra,
 De enyhítő fű volt a bú-bajára.

Nekem nem kínálta a fél világot,
 De gondolatban százszor is megáldott.

Nekem a lelkem mondja, — súgva, lassan;
 Én megérdemeltem, hogy elsirassam...

És én, a halott, mindent hallok, látok,
 A két felindult, versengő virágot;
 S hogy tovább a négylovas fogat,
 Még egyre hallom a vitájokat.

Bobotes.

Wekerle budgetje.

Fizetésjavítások, — adóreform.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt végzett a költségvetés tárgyalásával. A mai ülésen Széll Kálmán elnökölt és a pénzügyminiszter budgetjét tárgyalta Wekerle, Günther és Darányi miniszterek és Popovics Sándor államtitkár jelenlétében.

A költségvetést Hoitsy Pál ismertette. Sándor Gyula kérte, hogy a fejadó elengedése folytán károsodott községeket kárpótolják.

Bátkay László a fizetésemelések korlátozását ajánlotta a kormány figyelmébe.

Issekuta György: Költségvetésünk tételeit, ha bruto és netto alapon vizsgáljuk, szűzödvé látjuk, hogy bevételeink legnagyobb részét üzemi bevételek, adósságok és más inproductív bevételek és kiadások annyira fedetik, hogy becsült konszolidációnk folyamata fedezetünk alig van. Pedig még nagy dísz és személyi kiadások vannak fedezetre. Állami alkalmazottaink legnagyobb része meg nem kapja meg jogos igényeinek kielégülését. A közpénzkezelés tanácsok fidesztrendezését, az erdészeknek memoandumuk értelmében való szűz rendezését, a pénzügyi tisztviselők helyzetének gyökeres javítását sürgeti. Ezekre vonatkozó fedezetnek már a legközelebbi költségvetésben való felvételét kéri, de egyúttal kéri, adjon a költségvetés sulyosbítására néhány millió forrásokat a régi árszaból remélhető fedezet; hiszen védelemük fejlesztése is mindig újabb áldozatokat követel.

Bizony Ákos: A bírakat nem lehet egy kalap alá venni a többi állami tisztviselővel. A bírói függetlenséget az államnak nagyobb arányú áldozatokkal is erősíteni kell.

strazsa Wekerle Sándor: Már expozéjában hangsúlyozta, hogy költségvetésének realitása érdekében tompítani kell az igényeket. O a fizetésemeléseket minden vonalon befejezetteknek tekintti s kéri a képviselőket, hogy vegyék ezt tudomásul. Felhozták neki ma az állami díjnokokat s szolgákat. Figyelmeztet arra, hogy csak ez évben 2.300.080 koronát juttatott nekik. A városok 2 milliót kapnak, de ha a szeszadóreform folytán remélt adó jöve-

delemtöbblet már be folyik, gondoskodik egyebekben is ő róluk. A községek terheinek mindenképpen könnyített, rendezte a jegyzői fizetéseket, a betegápolási költségeket és még egyéb engedményeket tett nekik. Itt megjegyzi, hogy az adóreformot a költségvetés letárgyalása után el akarja intéztetni a bizottságban.

Széll Kálmán: A kiadások rendkívül módon emelkedtek. Az expansív kiadásokkal meg kell állani. Nem gondol adóemelékre, de a jövedelmeknél és az állami üzemeknél fokozhatónak tartja a bevételeket, ugyasintén a személyi és árutarifát is lehet emelni és a szeszadó pótlumra is felhívja a bizottság figyelmét.

Néhány rövidabb felszólalás után a költségvetést elfogadták.

ÉRDEKESSEGEK Aradmegye közigazgatásában.

Egy község harca az iskola ellen — Tuizsufolt iskolák. — Járványos betegségek a megyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését Károlyi Gyula gróf főispán elnöklése alatt. Az ülésen, melyen több érdekes ügy került szóba, az előadókön kívül Fábian László, Friebeisz Miklós, Pungly László, Urbán Iván, Vásárhelyi Dezső, Vásárhelyi József, Verzár Márton és Zselénszky Róbert gróf vettek részt.

Az ülés elején Rósa József királyi pénzügyigazgató tett jelentést az október hónapban befolyt adókról. Egyenes adóban befolyt 435.116 korona, közvetett adókban 235.892 korona, ami a múlt év októberi eredményéhez képest csökkenést jelent. Hadmentességi díjban a múlt hónapban 19.074 korona folyt be.

Vargassay Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő mondta el ezután érdekes jelentését a megye tanügyi állapotáról. E szerint a megye állami iskoláiban a folyó tanévben 14.732 növendék iratkozott be, ami a tavalyival szemben 2093-mal való gyarapodást jelent. Ezek közül 6673

magyar, 4761 német és 3199 román. Különösen örvendetes arányban emelkedik a felsőbb osztályok létszáma. Egyes iskolákban az emelkedés oly nagy, hogy a *tuizsufolttság* miatt a tanfelügyelőség sürgős előterjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

A tanfelügyelő előterjesztésére foglalkozott a bizottság a *simándi* iskola ügyével is, melynek története már hosszú évekre nyulik vissza. Noha a községben háromszáznál többre rugott a tanköteles gyermekek száma, a képviselőtestület *sem községi iskolát nem akart felállítani*, sem a vallás- és közoktatási miniszter többszöri felszólításának, hogy kérelmezze az állami iskola létesítését, *nem tett eleget*. A miniszter sürgetésére végre a múlt év őszén elhatározta a képviselőtestület egy községi iskola felállítását. Ezt a határozatot azonban a község román lakossága megfélebbezte a miniszterhez. A miniszter a felebezésre azzal válaszolt hogy *elrendelte a községi iskola azonnali felállítását* és a közigazgatási bizottság utján felhívta a községet, hogy válassza meg az iskolaszéket. Az iskolaszék választását a község közgyűlése *megtagadta*, mire Aradmegye közigazgatási bizottsága júliusi ülésén a törvény rendelkezése értelmében *kinevezte* a simándi iskolaszék tagjait és felhívta a megalakítandó iskolaszéket a tanítói állás betöltésére és minden előkészület megtételére, hogy a simándi iskola szeptemberben megnyitható legyen.

Az iskola csakugyan megnyitott, de a község lakossága ekkor sem szüntette be harcát az iskola ellen. Az iskolaszék öt tagja: Török Géza, Tenczer Ferenc, Engelhardt Ádám, Braun Mihály és Hárász Ferenc *lemondtak iskolaszéki tagságukról*, hogy így gördítsenek akadályt az iskola működése elé. Aradmegye közigazgatási bizottsága ma a lemondott tagok helyébe *Hettmann Márton, Erdész Ferenc, Fodor József, ifj. Bokor László és Galó Lajos* simándi lakosokat nevezte ki.

Institoris Kálmán dr. megyei főorvos a megye egészségi állapotáról tett jelentést. E jelentés szerint a *fertőző megbetegedések száma növekedett*. Vörheny, kanyaró, toroklob és tifusz több mint száz esetben fordult elő és nyolc esetben halált okoztak.

A szerb királyi udvar titkaiból.

Lipsében mostanában jelent meg egy „A balkáni probléma és a balkáni dinasztiák” című könyv, melynek szerzője hiteles okmányokkal világít be Péter király gyanus viselt dolgaiba. A szerb konak titkaiban meglehetősen jártasságot mutató szerző elmondja, hogy az utolsó két Obienovics uralma alatt Karagyorgyevis Péter többször kísérelt meg orvtámadásokat Milán, illetve Sándor király ellen és csak a magyar-osztrák monarchia fokozott óvatosságának köszönhető, hogy a merényletek sokáig kudarcot vallottak.

1881. február havában is nagyobb fegyveres erővel szándékozott Karagyorgyevis Péter Milán fejedelemre törni. A magyar-osztrák monarchia határán azonban még idejekorán tudomást szereztek a készülő merényletről és két héten keresztül megkettőzött őrszolgálatokkal riasztották vissza a betörni készülőket. A Száva partján levő Bezanja, Surein, Jakovo, Boljevo, Progar, Asanja, Obrec és Kupiceno, sőt egész a witojevaci határig szervezve volt a felkelés, amely előreláthatólag sikerrel is kecsegtetett volna a monarchia jóindulatu beavatkozása nélkül. Karagyorgyevis három ügynökét, akik a terep kitanulmányozására beljebb merészkedtek, el is fogták, de később szabadon bocsátották.

1884-ben Milán, aki két évvel előbb emelte a szerb fejedelmet királlyá, a szlavoniai Kupinowo melletti „Obedska bara”-ba ment

vadászni. Alig, hogy Milán megérkezett, gyorsan híre terjedt, hogy Karagyorgyevis Péter merényletre készül Milán ellen. A király környezete megijedt, mert a monarchia szerbiai nagykövete is kíséretében volt, több hatósági személylyel együtt és így a felelőség terhe kettőzött sulylyal nehezült épen az ő vállakra. Hamarosan intézkedtek tehát, amennyire lehetett, a határszéli katonai kordont megerősítették, éber figyelemre serkentették s így ezt a kíséretet is sikerült meghiusítani. Milán király halásznak is mutatkozott, csak úgy hullott a rendjél s a pénzadomány megmentőinek ölébe.

1885-ben újabb kíséreltet tett Péter. Midőn ugyanis Milán Bécsbe készült, elhatározták Karagyorgyevisék, hogy kisiklatják az udvari vonatot. Ezuttal is a monarchia mentette meg Milánt. A határszéli őrség tudomást szerzett a merényletről, csendőrséggel rakták meg a vasut mentét a Száva hidjától egész Nova Pazuaig s még a környékbeli helységeket is megszállták a rendőrök és csendőrök. A merénylet tehát ezuttal is csődöt mondott.

1891. december havában Zimonyban két orosz titkos ügynök szállt meg, akik élénk összeköttetés tartottak egy Zimony és Belgrád között utazgató orosz gárdaapitánccal. A zimonyi rendőrségnek szemtel szurt a gyönyörű trifolium, amely hamarosan kámforra vált és Mitrovitzába szökött, ahol később az Alavantic féle meghiusult puccs történt. Ezt a kíséreltet is a monarchia akadályozta meg.

Mindezen felkelésekben Karagyorgyevis Péter keze dolgozott. De ő maga sem tagadhatja immár, hogy aktív része volt a belgrádi királygyilkosság előkészítésében és tetté érlelésében is. Behizonyult azóta, hogy a belgrádi orosz konzul Péter céljait segítette, hogy a belgrádi orosz konzulátus szálhódájában a konzul állandó összeköttetést tartott az összeesküvőkkel, hogy a konzul címére küldték Oroszországból a királygyilkosság előkészítéséhez szükséges pénzt, amelyet a hírhedt Nenadovic, aki a koriban Bécsben privatizált és Péter király trónraléptekor Szerbia konstantinápolyi nagykövete lett, kézbesített Karagyorgyevis Péternek. Köztudomásu immár az is, hogy Péter közvetlenül a gyilkosság előtt összejövetelelen volt Nenadovic bécsi lakásán, de Budapest és Pancsován is az összeesküvőkkel, hogy Péter részletesen informálva volt az összeesküvés részleteiről, hogy a királygyilkos tiszteket pénzzel is megfizették „hőstetükért”, de nyíltan hengegtek azzal is, hogy Péter előle reverzálist kaptak, melyben biztosították őket, hogy mi bántódásuk sem lesz a gyilkosságban való részvételük miatt. Így lett Karagyorgyevis Péter Szerbia királyja s ilyen körülmények között született újra a Karagyorgyevis-dinasztia uralma.

Péter király trónraléptével az összeesküvők valóságos terrorizmussal vetették magukat Szerbiára. Tulajdonképen ők uralkodtak, Péter csak afele névleges király volt. Az ország legkülönbözőbb részeiből egyre érkeztek a királyhoz a

A balkáni események.

Választanak Törökországban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 7.

A francia és angol nagykövetek arra szólították fel a portát, hogy mozgósítási készülődéseivel hagyjon fel. A porta eleget tett e kívánságnak, annál is inkább, mert most egész Törökország figyelme a parlamenti választásokra irányul. Az első török parlament eddig megválasztott képviselői nagyrészt ifju-törökök. Ha a további választások is ilyen eredménnyel járnak, akkor a török alkotmány biztosítottak mondható.

Mai táviratunk itt következnek:

A hatalmak beavatkozása.

Londonból táviratosák: A Daily Telegraph Londonból táviratosák: A francia és az angol nagykövetek eszterházi kijelentették a portának, hogy Törökország a bolgár határ felé irányuló csapatmozgalmának meg kell szűnni, miután Bulgária a tartalékosokat elbocsátotta. A nagyvezér erre kijelentette, hogy a csapatmozgalmak a tartalékosoknak több napi gyakorlatával állanak összefüggésben, melyeket azonban egy héten belül befejeznek.

Londonból jelenik: A Times jelenté Boszniából: Az itt beállott feldúltság részben a törökországi áramlatokra vezethető vissza, hol ugyanis a vezető személyek Bosznia annexióját ugyan nem akarják elismerni, de programjukkal inkább a balkáni reformok terébe akarnak mozogni, semhogy külső politikai kalandokba bocsájtkozzanak.

Meghúsult merénylet.

Konstantinápolyból jelenik: A Yeni Gazette Medinából kelet süllyője szerint a hó 5-éről a csatározások a csapatok és főkeik között szakadatlanul folynak. Csapatmegérési téseket várnak és remélik, hogy ez véget fog venni a nyugtalanságnak. A Yeni Gazette jelentése szerint Tscherkaskól mellett egy 8 fős bandát, mely a vasúti hidat a sora levágta röpíteni, a csapatok elfogták. A

Turquie jelenté e szerint Vukotics montenegrói tábornok különös megbízatással idérkezlik.

A török választások.

Konstantinápolyból jelentik: Eddig 23 választókerületben 48 képviselőt választottak. Ezekből harmincegy mohamedán és pedig három arab, két görög, egy bolgár, egy örmény, egy szerb és egy spanyol. Politikai pártállásukat tekintve legnagyobb részük ifju-török. Többen közülük tiszták, kik fizetésüket tovább huzták, ezenfelül vannak közöttük ügyvédek, papok, földbírók, kereskedők és államhivatalnokok.

Hatósági vizsgálat az aradi román iskolákban.

A közigazgatási bizottság üléséből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 7.

Arad város közigazgatási bizottságának ülését kellett ma foglaltatni egy olyan ügyben, mely eddig csak a vármegye hatóságának f-jét fájdlította meg. Az új népiskolai törvény intézkedéseinek végrehajtása nemcsak a vármegyében, hanem Arad városában is, úgy látszik, csak rendőri szisztemmel lehetséges. A görög keleti népiskola iskolaszékének elnöksége nem akar elogat tenni a miniszter rendeletének s az iskolát nem akarja eladni magyar és román nyelvű felirattal. A város közigazgatási bizottsága még a tavaszi ülésekor a rendőrséget, ellenőrséget, hogy az iskolaszékek megfellebbezések mellett a magas miniszteri rendelkezésnek, mely meghagyja, hogy minden nemzeti iskolát magyar felirattal is elláttassék.

A magyar felirattal első helyre kell kerülnie és épen olyan nagyságu és kivitelű legyen, mint az idegen nyelvű táblácska.

Az összes iskolákon nagy felirat hirdeti, hogy milyen célt szolgál az épület, csak a görög keleti román iskoláról alányulik még a tábla. Azért, mert Onku Miklós dr. az iskolaszék elnöke a rendőrség aza felhívása ellen, mely a miniszteri rendelet végrehajtását tette az iskolaszék közelettségére, fellebbezést adott be. Ma

tárgyalta ezt a fellebbezést a közigazgatási bizottság és egyhangulag el is utasította. Onku dr. azért kérte a felirat mellőzését, mert ahinek dolga van az iskolában, az tudja, hogy melyik az iskolaépület s hivatkozott az iskola-fenntartó egyház szegénységére, melytől még egy felirat sem telik ki. Azt is fölhozta Onku, hogy a rendelet értelmében a felirat a magyar állam címere is alkalmazható az iskolán s ettől a közigazgatási bizottság eltekintett.

A bizottság a rendőrségnek meghagyta mai határozatával, hogy a mulban hozott határozatnak haladéktalanul szerezzen érvényt s ha a felszólításnak nem lenne foganatja, akkor indítsa meg a kihágási eljárást.

Az aradi elemi iskolák állapotáról különben Varfassy Árpád kir. tanácsos királyi tanfelügyelő a következő figyelemreméltó jelentést terjesztette elő.

Aradváros területén működő és összesen 57 tanítói állással szervezett községi jellegű elemi iskoláknál a folyó 1908-9. tanévre beiratkozott 8124 mindennapi tanköteles, a 22 tanítói állással szervezett állami elemi iskoláknál 1202 mindennapi tanköteles. Ezen kívül a 8 tantermes fer. elemi iskolánál 888, a hat tanteremmel bíró gör. kelet. román felekezeti elemi iskoláknál 386 és a két tanteremmel bíró gör. keleti szerb felekezeti elemi iskoláknál 138 mindennapi tanköteles. A város területén tehát összesen — a két tanítóképző intézet gyakorló iskoláját is beleszámolva — 96 tanítói állással szervezett elemi iskoláknál beiratkozott összesen 5268 mindennapi tanköteles. Azon újabb elemi iskolai tantermek szervezésének szükségessége csak évek hosszú sora után fog előállni. A város területén eaddáig szervezve lévő 98 elemi iskolai tanterem közül 88 tanteremben a tanítást nyelvi magyar és csupán 8 tanteremben nem magyar. A miniszter ur az aradi községi második polgári főiskola épület építését költségének fedezésére az 1908 évre 30000 korona állami segínyt már kintalványozott.

TANÜGY.

(—) Az ács és kőműves iparos tanoncok beírása a téli tanfolyamra. Értesítjük az építő iparosokat, hogy az ács és kőműves tanoncok téli tanfolyama november hó 16-án veszi kezdetét, a beírások pedig november hó 9, 10, 11 és 13-án d. u. 5—7 óráig eszközöltetnek. A be-

A gyermek.

Georges Cavilles harminc négy éves, szép vállas férfi.

A felesége, egy törékeny, szelidarcu asszonyka.

Mimi, négy éves, a leánykájuk.

A férfi: Nem lehet ezt tovább kitartani.

Asszony: ismét ideges napod van.

A férfi: Te nevezd ennek, én pedig élet-undornak mondom.

Az asszony: De kérlek...

A férfi: Semmi de...

Az asszony: Magad sem...

A férfi: Azt akarod ugy-e mondani, hogy magam sem tudom mit akarok...

Az asszony: De kérlek...

A férfi: ismerem már ezeket a becézgetéseket...

Az asszony: Csillapodjál...

A férfi: Csend legyen ha mondom!...

Az asszony: Georges, ilyen durván...

A férfi: Olyan durván beszélek veled, mint ahogy megérdemled.

Az asszony (sirva): Mit tettem?

A férfi: Mindent, amiről azt hiszed, hogy bánthatsz vele.

Az asszony: Az istenért, komolyan még csak gondolni is tudsz ilyenre?

A férfi: Sajnos, a tapasztalat kényszerít, hogy így kell gondolkodnom.

Az asszony: Rémképeket látsz...

kérő és fenyegetőző levelek, hogy szabadítsa meg őket az összeesküvők türethetetlen terrorizmusától, vagy ha képes rá, hagyja el Szerbiát. Aztán a külföldi hatalmak is — Oroszország kivételével — mind a megvetés és undor érzésének nyílt kifejezésével fordultak el Szerbiától és határozottan kijelentették, hogy míg az összeesküvő tiszték el nem távolíttatnak helyükről, addig nem hajlandók Szerbiával diplomáciai összeköttetésbe bocsájtkozni.

Péter király végre is habozni kezdett. Amint erről a tiszték értesültek, nyomban stafétát küldtek a királyhoz Masin ezredes személyében, aki bejelentés nélkül hatolt be a király dolgozószobájába és nyíltan odavágta a megremült király szemébe, hogy ha igazaknak bizonyulnak a hírek, nyomban átszállítják a zimonyi határra.

A királyt végre is kihozta sodrából Masin bárdolatlan követelődzése. Erélyesen szembe szállt vele és Masin dohogva, sértődve távozott a konakból. Péter azonban érezte, hogy a tisztakar kezében van s ezért csakhamar magához hívatta az összeesküvők másik vezérét: Misic alezredest, akit hosszas rábeszélés után végre is sikerült meggyőznie, hogy legalább szinleg el kell egy időre vonulniok a nyilvánosság elől, hogy port hintsenek az akadékoskodó külföld szemébe s ezzel elhárítsák a diplomácia kellemetlenkedéseit. Masin és Popovic ezredeseket, Misic és Lazarevic alezredeseket és Kostic őrnagyot a király nagy kitüntetések kíséretében szinleg nyugdíjazta s ezzel sikerült becsapnia a vén Európát. A nyugalmazott gyilkos urak pe-

dig egész bizonyosan feltámadnak a legközelebbi jövőben.

A végzet pedig kezdi Péter királyt megboszolni a — saját fiában, trónjának várományosában. György trónörökös olyan durva, neveletlen, éretlen magaviseletet tanusított, a mely éppen nem predesztinálja őt az uralkodói tisztre. Szolgáival, a parancsnoksága alatt álló katonákkal a képzelhető legbrutálisabb módon bánik, nem is veszi őket emberszámba. De a tiszték sem járnak vele különben. Ugy beszél velük, ahogy a kutyákkal szoktak. Nem is igen tartja ki senki a közelében, a nevelői és katonai oktatói egyre-másra szökődnek a környeze éből.

A szerb nép valósággal irtózva tér ki az utjából s remegve gondol az idő elkövetkezésére, midőn ez az éretlen fiu kezébe találja venni Szerbia kormányát. Előre veti már árnyékát az uralem abból a magatartásból, amelyet alattvalóival szemben tanusít Belgrad utcáin. Mulatsága telik benne, ha letaposhatja lovával az utca bekés, sétáló közönségét s tivornyás cimboráival együtt a legdurvább tréfákra ragadtatja magát.

Szóval megismétlődik majd Milán király kálváriája, aki annyira csalódott fiában, a romlott erkölcsű Sándorban. Csakhogy Milánt általános részvét környezte fiában ért szomorú tapasztalásai révén, de Péter király vergődését és kínjait mindenki kárörömmel szemléli, mert sorsát megérdemelte. Mert aki mit vérrel szerzett, vértengerbe vesztí és gyakran a saját vére hullásával fizet a sok-sok kiontott vérért.

írás díjak azonnal fizetendők s minden tanonc köteles a beírásához a megelőző évi bizonyítványát elhozni. Az iparosiskolai bizottság elnöksége.

Az aradi zsidó árvaház felavatása.

Az építés története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 7.

Holnap lesz ünnepélyes felavatása az aradi izraelita árvaháznak, amelyet alapítójáról, *Deutsch Ignác* volt aradi hitközségi elnökről neveztek el. Ez alkalomból *Nemess Zsigmond dr.*, az aradi izr. hitközség elnöke emlékfüzetet adott ki, amelyben ismerteti az árvaház történetét a kezdeményezéstől, 1874-től egészen a felavatás napjáig.

Az árvaház alapját *Deutsch Ignác* volt aradi nagykereskedő vetette meg, aki Aradról a fővárosba költözése után 1870. áprilisában 10,000 forint értékű magyar földterhemen esítési kötvényt bocsátott egy alapítási oklevél kíséretében a hitközség rendelkezésére. Az alapítási oklevélben a hitközség arra kötelezte magát, hogy az árvaházat megnyitja, mielőtt a törzsvagyony 40,000 koronára emelkedik.

Három év múlva, 1873. májusában *Deutsch Ignác* meghalt s végrendeletében az árvaház céljaira további 5000 forintot juttatott. A hitközség ekkor elhatározta, hogy az árvaházat egy év múlva megnyitja. 1874. április végén az árvaház a Fürdő-most Lázár Vilmos-utca 1. számú bérházban megnyitott. Kezdetben csak nagyon szerény keretek között működhetett. Az első évben hat árvagyermek talált elhelyezést s ugyanekkor több nagyobb adomány következtében a törzsvagyony körülbelül 12,000 koronával növekedett.

Azt, hogy az árvaház saját otthonába költözzék, az alapító, néhai *Deutsch Ignác* fia és menyje, hatvani *Deutsch Bernát* és neje tették lehetővé. Az ő nemes és valóban nagylelkű, 15,000 és 6000 koronás adományukból vásárolt a hitközség két telket 20,00 koronáért. 1874. óta a hatvani *Deutsch* család összesen 162,550 koronát adományozott az árvaház céljaira.

A növendékek létszáma csakhamar annyira megnövekedett, hogy a helyiségek szűknek bizonyultak és a hitközség úgy határozott,

hogy új árvaházat épít. A terv megvalósítására az aradi Neuman család negyvenezer koronás adományt tett.

Ezek után a Fodor és Reisinger cég tervei szerint megtörtént az újjáépítés. A Sina-utcai árvaházhoz új szárnyat építettek s az egész épületet újonnan rendezték be. A hitközség október tizenhatodikán tartott közgyűléséről elhatározta, hogy az árvaházat holnap, november nyolcadikán délelőtt 11 órakor ünnepélyesen felavatja.

A felavató ünnepély programja a következő:

I. rész. Rekviem néhai hatvani *Deutsch Bernát* lelkiüdvéért.

Gyászbeszéd, tartja *Vágvölgyi Lajos dr.* rabbi.

II. rész. Az árvaház felavatása. Elnöki megnyitó, tartja *Nemess Zsiga dr.* hitközségi elnök. Ünnepi beszéd, elmondja *Vágvölgyi Lajos dr.* Ének.

Az ünnepélyre holnap reggel Aradra érkezik az alapító unokája, *Hatvany-Deutsch Sándor* főrendiházi tag és a család több tagja, köztük *Koppély Zsigmond*.

FORRONGÁS

irodalomban, művészetben.

*

— Fővárosi levél. —

Aki a napisajtó irodalmi termését és ujabban a szépirodalmi hírlapokat is folytonos figyelemmel kíséri, annak észre kellett venni, hogy régi és megszokott nevek kezdenek eltűnedezni és új jövevények jelentkeznek a Parnasszus följárójánál. Az új nevekkal együtt új tendenciák is mutatkoznak, rövid idő alatt föltűnő hódításokat tettek, amiért is nem lehet egyszerűen az irodalom történetírójára bízni ezeknek a jelenségnek késői konstatálását, hanem már a közvetlen szemlélet nyomán is foglalkozni kell velük. Nem a kritikára gondolunk, eszünk ágában sincs, hogy szembeállítsuk egymással az irányzatokat, csak arra akarunk rámutatni, mi történik körülöttünk, az olvasóra bízva, hogyan értékeli a régieket és az újakat egymás mellett és egymással szemben.

A múlt héten egy irodalmi szervezkedés indult meg a fővárosban. Bevallott célja, hogy az irodalmi munkájuk után élő emberek szociális érdekeit védelmezze és fejlessze. De ha

nézzük a szervezkedők táborát, látjuk, hogy itt olyan emberek adtak egymásnak találkozót, akik életfelfogás, erkölcsi világnézet, litteráris irány és stílus dolgában közeli rokonok. *Ambrus Zoltán*, *Bródy Sándor* és *Ignotus* a vezérei ennek a mozgalomnak, vezérkarukhoz pedig *Heltai Jenő*, *Molnár Ferenc*, *Krudy Gyula*, *Sedss Zoltán*, *Szini Gyula* és néhány talentumos fiatal író és költő tartoznak. Nem formális alakulás volt ez, inkább csak a közös kívánságok és célok megbeszélése, a tulajdonképpeni szervezkedés csak ezután következik.

Hirlapi polemikákkal folyik az előcsatározás. Egyelőre óvatosan, nevek kerülésével, lebecsült sisakrostélyokkal, de már érezhető a feszültség, a különböző szellemű csoportok elszigetelése megkezdődött. Általánosságban *moderneknek* nevezik azokat, akik a régi várat a leghevesebben ostromolják. Az a jelszó, — s ezt már nyíltan hangoztatják — hogy vissza kell szorítani az öreg, elsikkadt vénáju, már többnyire megtollasodott írókat, hogy annál nagyobb piaca legyen az új, friss termékeknek. A szerzői jog védelmére való intézkedéseket, amelyek nálunk még nagyjából hiányoznak, nyugati szellemben akarják megoldani. Hatást akarnak gyakorolni a vagyonnal rendelkező irodalmi társaságokra, Mecénásokra és minden olyan tényezőre, amelytől irodalmi törekvések joggal gyámolítást várhatnak. A program valóban szép, de a másik táborban azzal felelnek, hogy elébb szervezzétek az olvasókat, az irodalmi termékek fogyasztóit, nehogy saját zsirjába fuljon az egész mozgalom és a tulprodukción újabb fajtáját teremtsen meg az irodalmi szociális nyomoruságnak.

Vannak azonban erősebb hangok is, amelyek már a küszöbről visszautasítják az új szervezkedést, mert a nemzeti szellem veszedelmét látják benne. Ennek az iskolának az a hitvallása, hogy a nemzeti irodalmat a hazai erőforrásokból kell megszilárdítani és fejleszteni és nem szabad teret engedni külföldieskedő irányzatnak. Mire a „modernnek” szervezkedése előrehalad, talán nyíltan is kitör a harc s akkor módjában lesz a közönségnek eldönteni, melyik oldalon van a többi lehetőség, a több tudás és a nemzeti szellem jobb szolgálata.

A festészetben is kitörően van a forradalom. Érdekes, hogy itt a hadüzenet éppen az

A férfi: Bocsánat, az igazság nem rémkép...

Az asszony: Végre világosíts fel, mi hozott ilyen indulatba?

A férfi: Mi, még kérdés?

Az asszony: Fogalmam sincs...

A férfi: Majd helyére hozom az eszedet...

Az asszony: Mit tettem...

A férfi: Hol voltál ma délután?

Az asszony (nyugodtan): Bevásárolni.

A férfi: Bevásárolni?

Az asszony: Igen.

A férfi: Egyebütt sehol?

Az asszony (mint előbb): Egyebütt?

A férfi (hangsúlyozva): Igen! Egyebütt!

Az asszony: Klotildéknál voltam.

A férfi: Ah!

Az asszony: Végre is nővérem...

A férfi: Ne fedezz fel előttem ujságokat, hogy a nővéred...

Az asszony: Egyszerűen csak megjegyeztem...

A férfi: A férjéről azonban nem szólsz...

Az asszony: Nem volt otthon.

A férfi (kiabálva): Mind gy!

Az asszony: Georges, kérlek...

A férfi: Ne kérj! Mit jársz te oda? Minek még te olyan ember házába, aki esküdt ellenségem? Aki sógorom és egész életének nincs más célja, csak hogy nekem ártson...

Az asszony: Ne légy olyan...

A férfi: Tagadod talán?

Az asszony: Nem, de...

A férfi: Micsoda de? Talán le lehet tagadni, hogy ez az ember, ez a gazember, a hivatalbeli főnökömnél is áskálódott ellenem?

Az asszony: Georges...

A férfi: Hallgass! Igenis, intrikált ellenem, a tulajdon sógora ellen. Ki akarta venni a szánkából a kenyeret. Bánta is, hogy az én feleségem az övének testvére...

Az asszony: Igen... De azért kérlek...

A férfi: Mire kérsz? Hogy felejtsem el, mert már két éve történt?...

Az asszony: Csak egy kis jóindulat...

A férfi (dühvel): Mit? Jóindulatu legyen azzal szemben, aki a falatot is irigyelte tőlem? És te kérsz erre? Te?

Az asszony: Georges...

A férfi (ordítva): És te az én hátam mögött ezekhez mégy? Ezekhez?

Az asszony: Georges, csillapodjál...

A férfi (toporzékolva): Még csitítani merszsz? A legnagyobb ellenséggel paktálsz a hátam mögött és azt akarod, hogy ezt nyugodtan tárgyaljam? Nos, hát én ennek véget fogok vetni. (Felkacag): Ezt hívják hitvesi sze-

retetnek!... Hát én röviden itt foglak benneteket hagyni, azután majd járhat a Klotilde nővéredhez, amennyit akarsz...

Az asszony (sirva): Itt hagysz...

A férfi: Igen... Lehetséges-e, hogy akkor szeresselek, ha mindent ellenemre tesz?

Mimi (belibben a szobába): Apuska...

Férfi: Mi baj, életem...

Mimi: Szeretsz te engem?

A férfi (megcsókolja a kis leányt): Hogy kérdezhetsz ilyent? Nagyon szeretlek...

Mimi (bájos határozottsággal): Nem hiszem, apuska.

Férfi (derűsen): Nem-e?

Mimi (csókolnivalóan, szigorúan): Nem!

A férfi: Aztán miért nem?

Mimi: Csak!

A férfi (mosolyogva): Pedig én szeretlek. Mimi (kedves ducássággal): Bizony nem szeretsz... Tudod... Akarod, hogy higgyem?

A férfi (tréfásan): Akarom.

Mimi (nagy komolysággal): Csókolj meg, de mindjárt, tüstént a mamát...

A férfi révedezve néz, könny szökik a szemébe, lassan odamegy a feleségéhez, a fejét a keze közé fogja és csókot lehel rá.

Gyp.

ellenkező táborból történt. Itt a modernnek az erősebbek, a nemrég alakult *Miénk* művész-csoport, amelynek *Szinnyei Merse Pál*, *Ferenczy Károly*, *Kernstock Károly*, *Fényes Adolf* és *Grünwald Béla* a vezérei; már a múlt évben igen nagy sikereket értek el és a Mücsarnokban is vezetőszerkezethez jutottak. Az idén újra feléjük int a győzelem pálmája, ami megmozdította a nagy többségben lévő régi iskola híveit és titokban szervezkedtek Szinnyeiék ellen. Hír szerint ki akarják őket buktatni a vezetőségből, a zsűriből, hogy így legalább a hatalmi befolyásuk megcsappanjon. Ez valószínűleg sikerülni is fog, mert a régiiek tábora nagy többségben van. De hogy a szellemi diadal kiélesz, azt újra csak a közönség dönti el, amely a legfelsőbb láthatatlan fórum az irodalom és művészet pörös ügyeiben.

A pécskai káplán drámája a Vigszínházban.

Beszélgetés Gál Istvánnal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

A Vigszínház néhány hónap mulva olyan színpadi alkotást mutat be, amely bennünket, aradiakat kétszeresen érdekel. Először általános művészeti szempontból, — mert a darab szépségéről csodás lelkesedéssel beszélnek művészi körökben — másodsor pedig azért, mert a színpadi mű szerzője aradmegyei ember.

Azt jelentették ma Budapestről, hogy a Vigszínház a napokban elfogadott egy „Hivatás” című drámát olyan íróval, kinek ez a munka első kísérlete. Már az elfogadás ténye mutatja, hogy a darabban nagy kvalitásoknak kell lenniük. Az író Gál István magyarpécskai rémal katolikus káplán és hitoktató (Gál Gyulának, a Nemzeti Színház művésznének öccse) és a darab témája a papi nőtlenség. Ezek már magukban véve is elég érdekes dolgok, hogy ugy az író, mint darabja iránt az érdeklődést felkeltse. Fokozza ezt az a tény, hogy a szerző elsőként mutatja be a magyar vidéki pöbániákon élő férfiak és nők lelki életét.

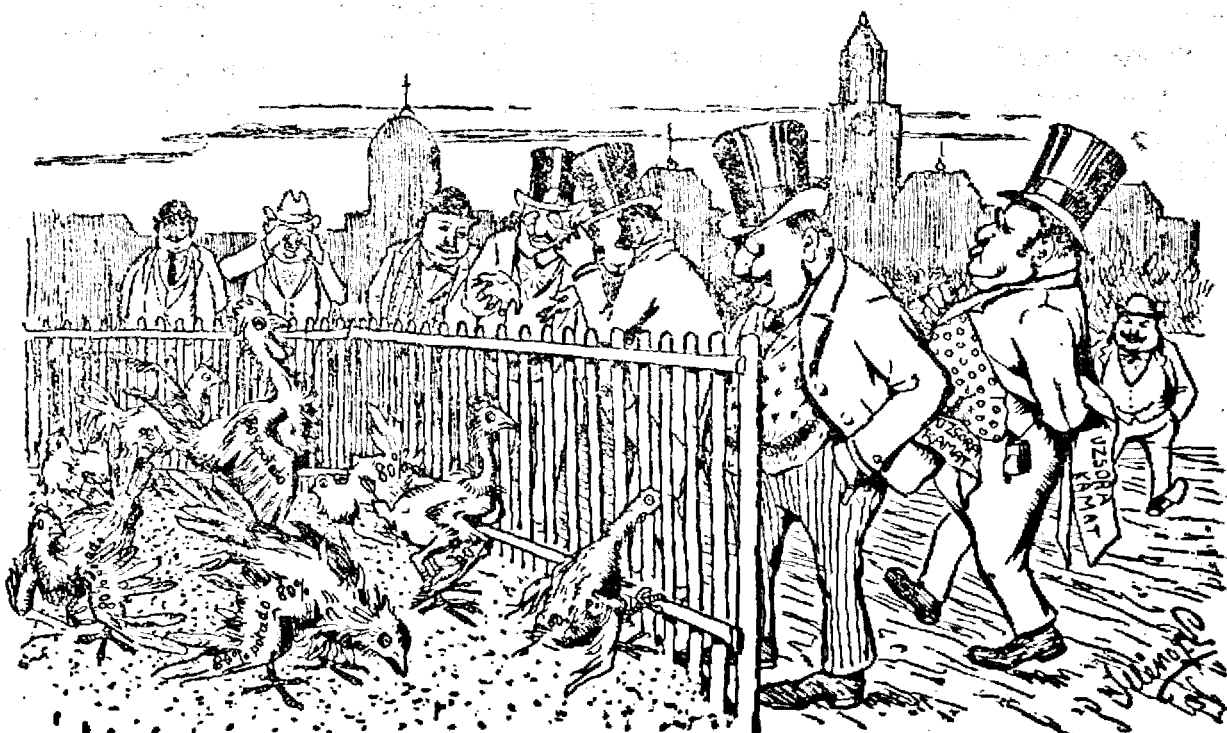
Gál Istvánt Aradon általánosan ismerik, mert csaknem minden héten bejön Aradra. Ma is idebent volt és így az *Aradi Közlöny* munkatársának alkalma volt vele beszélni a drámáról.

— Nem ez a legelső darabom — mondta, — de a többiek az asztalfiókomban hevernek. A *Hivatás* című darabomat a nyáron, amikor Gyula bátyám Aradon vendégszerepelt, megmutattam neki. Ő átolvasta és örömeiben összezúzott, olyan jónak találta. Magával vitte, megmutatta *Herczeg Ferenc*nek, meg *Komor Gyulának*, a Vigszínház dramaturgjának, akik szintén el voltak tőle ragadtatva és a Vigszínház így el is fogadta előadásra. A darabnak hat főszereplője van, a melyeket *Hegedűs*, a *Góthpár*, *Varsányi Irén*, *Harmath Hedvig* és *Harasathy Hermin* alakítanak. Az a tendenciája, hogy a hivatás ereje minden akadályt átör. A darabot 1909 év január hónapban mutatják be. Valószínű, hogy én fel se megyek a bemutatás előadásra, habár azt hiszem, sikere lesz a drámának, mert teljesen új ösvényeken halad.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály 151.

A koppasztott baromfiak kiállítása.

Tudja ez uton minden honfi: — itt a leg-híresebb baromfi. — Kokinkínától le Ratótig, — a minő itt kiállítottik. — szavamra mondom, bizony isten, — oly baromfiu sehol sincsen.

Ez a baromfi nagyon ritka, — és mi a híressége titka? — Pettyes tollat nem hord a bőre, — sőt alig is van, szinte póre, — so-vány a combja, meg a szárnya, — mintha kölesre sohse várna, — szinte szánásra méltó jószág: — mi hát benne a kiválóság?

Nos, az aradi baromfiak, — ország-híresek

a miatt; (mi el se hisszük, nem gondoljuk): — minden évben fosztják a tolluk. — Hol ez koppasztja, hol meg az — és bár teljesen koppasz, — mindig akad oly ügyes fajta, — aki még egyet koppaszt rajta. — Ily baromfiakból áll a város, — koppaszt rajtuk az aszfaltgyáros — és kiknek ezért hála hang jár: — koppaszt a fővárosi bankár; — és a baromfit csak nem bánja, — hogy a tollát mindenki hántja; — a kétségbe nem ejti ennyi! — „Sz egyszer csak tönkre köll menni!”

A románok nagygyűlése Aradon.

Előértekezlet a Vas-kávéházban. — Országos akció.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7

A választójog körül megindult, egyre szélesebb bullámokra gyűrűző harcban a nemzetiségek eddig mérsékelt erővel vettek részt. A népgyűlések, a melyeket többnyire a beszámolókkal kapcsolatosan tartottak meg, általában nyugodt lefolyásuak voltak s szinte azt a látszatot keltették, hogy a népgyűléseket valójában azoknak a táviratoknak kedvéért tartották meg, a melyeket az ilyen népgyűlésekről, egyforma szöveggel, a kabinetirodába küldtek. Ez a mozgalom is jobbra az erdélyi részekre terjedt, azonban a bánáti román részeken se beszámolókat, se népgyűlést nem hívtak össze.

Ez a hangulat most egyszerre meg fog változni. Ugy látszik, a románok vezető köreiből az utolsó pillanatig bizak abban, hogy a király nem fogja megadni az előzetes szentesítést Andrassy Gyula gróf javaslatához, amely a pluralitást tartalmazza, s amelynek éle egész nyíltan a nemzetiségi pártok ellen van irányítva. Lehet, hogy a népgyűlésekről meenesztett hódoló táviratoktól vártak eredményt, mások abban biztak, hogy a király nem fog hozzájárulni oly törvény alkotásához, amely a nemzetiségeket, az uralkodónak ki próbált híveit, politikai existenciájukban szinte tönkresujtaná.

Nemzetgyűlés.

Ez a reménység nem vált be. Az aradi románok vezetői ma táviratot kaptak Bécsből, amelyben a velük rokonszenvező helyről megerősítik a hírt, hogy a király megadta a szankciót Andrassy Gyula gróf törvényjavaslatához; tehát a pluralis választójogot a képviselőház szerdai ülésén be fogják nyújtani.

A bécsi hír egyszerre új irányt és harcmodort ad a román nemzetiségi párt taktikájának. A párt hivatalos lapja, a *Tribuna* holnapi számában, vezető helyen főhírást közöl, amelyben a választójog ellen való tiltakozás céljából a románok nemzetgyűlésének összehívását sürgetik. A nemzetgyűlés már forradalmi színű demonstráció lenne; illet 1848. május 15 én, a balázsfalvi mezőn tartottak utoljára, ahol a magyar szabadságharc ellen foglaltak állást. Azóta Nagyszébenben csak az ugynevezett komité ült össze, amely az egyes román kerületek delegáltjaiból alakult; nemzetgyűlés azonban hatvan év óta nem volt, — noha most se bizonyos, hogy megtartják.

Tanácskozás a Vas-ban.

Az aradi románok vezetői ma délután Goldis László elnöklésével értekezletet tartottak a Vas-kávéházban, amelyen a választójog dolgában bekövetkezett változással foglalkoztak. Elhatározták, hogy az aradmegyei románságot november 15-ére népgyűlésre hívják össze, amelyet Aradon, a fejsze utcai Casa nationaléban tartanak meg. Arról volt szó, hogy a népgyűlést a Tökői-téren tartásuk meg, de a jelenlétük nem tartották kizárva, hogy az ilyen gyűlés megtartását a hatóság esetleg megtiltana; — azért választották a Casa nationalét, amely ellen, mint magántulaj-

dont képező, zárt helyiség ellen nem lehet a hatóságnak kifogása.

Szövetkezés a szociálistákkal.

A nevezetes fordulat folytán nyitabb és egészen határozott lesz a nemzetiségi és a szociáldemokraták szövetsége, amelyet a választójog ellen való küzdelemre kötnek. Ez kifejezésre jut a *Tribuna* holnap megjelenő proklamációjában, amely a „nemzetgyűlésre” nemcsak a nemzetiségi pártokat óhajtja bevonatni, de mindazokat, akik Andrássy törvényjavaslata, a plurális választójog ellen vannak. De riktóbban fog megnyilvánulni az aradi szociáldemokraták holnap tartandó népgyűlésén, amelyen az Aradon lakó román nemzetiségi képviselők is részt vesznek és amelyen Pop C. István dr. föl fog szólalni, — kétségen kívül oly értelemben, hogy a nemzetiségi párt együttműködését ajánlja fel a szociálistáknak.

Ezzel megindul a nemzetiségi harc a választójog ellen, amely előreláthatóan izgalmakat rejt a méhében, amelyek esetleg tartósan meg fogják zavarni a nemzetiségek lakta vidékek s így Arad megyének békéjét.

Az őszi poéta.

*
— Költészet és valóság. —

*
Dráma két sóhajásban.

Szonnenstein Szikrid, az ismert alanyi és állítmányi költő csendes és poétikus melabuval adja át magát a költői fájdalomnak rongyos gyomru diványán, kisény, de piszkos hónapos szobájában. Az egyik sarokban hever a cipője, amely nem hasonlít Achileshez: nincs megsérthető sarka. De sőt még talpa sincs. A szobában a nyomor versenyre kelt a legügyesebb tüzoltóval: a legmagasabb fokra hágott. Alanyi költőnknek most csak egy, helyesebben öt vágya van: öt hölgy-cigaretta. A költő felemelkedik és kis cédulát ír: „Tek. Követsely Adolf főpincér urnak, a Barna ténés-kávéházban. Kedves Adolf! Igaz, hogy ön már tegnap megszólításával tüntetett ki azon 9 feketéért, amelyet a mostoha politikai viszonyok miatt nem bírtam még kibáznai, amde ön mégse fog tőlem me tagadni öt hölgycigaretta. Amidőn tisztelettel kijelentem, hogy ön a világon a legzseniálisabban számoló főpincér, egyben várom azt a tíz hölgyet, mert valóban égető szükségem van arra a tizenöt cigarettára. Híve: Szonnenstein Szikrid költő.”

Az első sóhajás.

Amikor befejezte, bizalomteljes hangon szolt:

— Okvetlenül megtagadja tőlem.

Csöngetni akart a szobalánynak, de hirtelen kopogtattak az ajtón.

— Szabad.

Egy suhanc lépett be s levélkét adott át:

— A kisasszony küldte.

A költő elolvasta a levelet: „Édes Szikike! A papa slussz-ügyben el van utazva hazánk fővárosába és a mama is azt mondta, hogy délután okvetlenül várjuk uzsonnára és a papától nem kell most tartani, mert Pestre ment Tea lesz és vajás kenyér és hozzon azokból a pirinkó versikéből. Azok hercigek. Híve: Sarolta.”

A költő leültette az inast és nyomban megírta a következő picli hőskölteményt:

Megcsendült bumnak vészharangja,
Mely keblem oly mélán dagasztja,
Hogy mellényem mely jó szövet
Ettől szívemen szétreped

Meg lettem sértve atyádtól, ki bős
És ime, megjött hirtelen az ősz
Nem mehetek ma, kis szobámban vár
Pontos munka s drappszinü napaugár.
A versikét átadta a szobának.

— Mondja meg a kisasszonynak, hogy holnap délután okvetlenül ott leszek.

Most már komolyan csöngetett a szobalánynak és átadta a cipőt.

— V. gye el ahhoz a gaz csiszlikhez és mondja neki, hogy ennek holnap délután okvetlenül kész kell lenni.

— Jó.

— Várjon csak; azonkívül egy értékjegyet is adok át magának, — mondta a költő és oda adta a főpincéri episztolát, amelyhez még ezt írta záradékul: „Ja igaz, Adolf! Most jut eszembe, hogy az életemet fogja megmenteni, ha a 20 cigarettá mellé még 5 koronát is mellékel. Tehát Adolft, az életemről van szó.”

A leány elment a leány visszajött. Fogadjunk, nem találják ki, mivel jött vissza?

A leány 5 koronával, 20 hölgygyel a szobával az üzenettel jött vissza, hogy a cipő: egy koronáért csinálják meg. A boldog költő e nem várt siker után fuszkekliben végigsétált a szobában és kis idő múlva kivette zsebéből felöltője zálogcéduláját.

— Még egy értékjegyet adok magának. Fizet három koronát és kihozza az übercigeremet.

A leány elment, a leány visszajött a pihegve szolt:

— A három koronát ott fogták, mert azt mondták, hogy a fiatal ur már egy esztendeje nem fizetett a kabátért kamatot.

— És az übercigerem? A drapp übercigerem?

— Azt nem adták ki, mert nem vittem rá pénzt.

A költő hátrahanyatlott rongyos gyomru diványán és egy nagyon komolyat sóhajtott. De hamar megvizsgáztalódott. A költő tudniillik ezt gondolta:

— Hát elmegyek überciger nélkül. Az a fő, hogy jó lesz a cipőm.

A poéta most Saroltára gondolt és egész biztosan boldog volt.

A második sóhajás.

Másnap délután az őszi napsugár ismét a diványon találta a költőt, aki egyszerre felemelkedett és becsöngette a szoba eányt, aztán átadta az utolsó koronáját. A másikat tudniillik egy nap alatt felélte, amitől — tekintve a költő jó étrágyát — nem rontotta el a gyomrát.

— Hozza haza a cipőmet.

— Jó.

A leány elment és a költő dadolni kezdett, mert — mint sejteni tetszik — ismét Saroltára gondolt. A szobalány visszajött és busan szolt:

— A koronát ott fogták, de a cipőt nem adták ki, mert azt üzenték, hogy a fiatal ur a multkori cipő foltozásért adós maradt 78 krajcárral. Addig nem adják ki a cipőt, amíg azt el nem tetszik küldeni.

A költő arca elborult, haja önképtelenül fölborzolódott és gyors bánatában ezt a röpke verset írta:

Hiába nem tudom lenyelni

Atyádnak sértő szózatát,

Az önézet, mely keblemet repesztí,

Kerülteti az ő házat.

Várjál tehát, te édes cárt tündér,

Magányomban mindig rád gondolok

Es azt hiszem, szüd méltánylása ér,

Ha hezzád máma menni nem fogok.

A költő elküldte a lelke szelidzerjén készült meleg poémát, aztán fuszkeklivel egyetemben a rossz gyomru diványra hanyatlott és most újra nagyon komolyan sóhajtott. Az égben lévő sajtóiroda, amely minden titkot tud, azt jelenti nekünk, hogy a költőnek ez nem utolsó sóhajása volt.

Bojár.

Öngyilkos uriaszony.

Családi tragédia.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Megrendítő öngyilkosság híret táviratozzák Kalocsáról. Egy ottani ügyvéd fiatal neje revolverrel szíven lőtte magát azért, mert családi életében nem tudott boldogságot találni.

Az öngyilkosságról itt következik távirati tudósításunk:

Tegnap este öngyilkosságot követett el *Valkány* Lajos kalocsai ügyvéd felesége. Valkányiné tegnap a szokott időben urával vacsorázott; a vacsora után rövid ideig csendesen beszélgettek, majd egyszerre csak az asszony nagyon izgatott lett, valamit kiáltott férjéhez, berohant hálószobájába, rázarta magára az ajtót és a férje éjjeli szekrényén fekvő revolverrel szíven lőtte magát. Mire a férj az ajtót feltörte és a szobába rohant, az asszonyt már halva találta. A golyó a szerencsétlen asszony szívét furta át.

Valkányi ezelőtt *Walffisch* Lajos 1882-ben telepedett meg Kalocsán. Atyja gazdag vállalkozó volt Budapesten. A nyolcvanas években fiával együtt kiköltözött Amerikába, honnan a fia az öreg halála után visszatért Magyarországra és Kalocsán ügyvédi irodát nyitott. Házvezetőnöt vett házába, aki annyira megtetszett neki, hogy feleségül vette. A házasság azonban nem volt boldog és a házastársak között gyakori volt az egyenetlenség. Több mint valószínű, hogy az asszony öngyilkosságát, mely a városban óriási feltűnést kelt, a boldogtalan családi élet okozta.

Az aradi szocialisták

vasárnapi népgyűlése.

A rendőrség betiltotta a tüntető felvonulást.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Holnap és hétfőn izgalmas eseményekre van kilátása ugy a rendőrségnek, mint az aradi szociáldemokrata pártnak.

Holnap tudvalevően nagyobb népgyűlést szándékozik rendezni az aradi szociáldemokrata párt, amelyet hétfőn este tüntető felvonulás követett volna, ha a rendőrség azt be nem tiltotta volna.

Ugyanis *Sarlot* Domokos rendőrőkapitány ma reggel kiadott végzése útján arról értesítette a gyűlési engedély kérőit, hogy a holnap délután 3 órakor megtartandó népgyűlés elé nem gördít akadályt, de a hétfő estére tervezett körmenetet nem engedélyezi. A szociál-demokratapárt falragaszokon adta tudtára a közönségnek, hogy a felvonulást mégis megtartja. A főkapitány ezért hirdetményileg fogja figyelmeztetni a közönséget határozatára s intí, hogy ne csoportosuljon s ne gyülekezék, mert különben kénytelen lenni ezt még karhatalom igénybevételével is meggátolni.

Igy hát kilátás van arra, hogy hétfőn este a szociáldemokrata párt hívei és a rendőrség összetűznek az utcán, ha ugyan a munkásság meg nem változtatja elhatározását.

Itt említjük meg, hogy a holnapi népgyűlésen a románok is megjelennek és nevükben Pop C. István nyilatkozik a választói jogról.

A másik krizantémum-tárlat.

Arzáldott, tisztos Iparoshás
Virágoskertté válik;
Minden kertész egy-egy virágot
Büszkölkedve kiállít.

Szász szirma hímes krizantémum,
Áll ott eszabitó sorba,
Az urí eleganciában
Nincs egyiken se eszoba.

Százfodra, hímes krizantémum
Baja levelű szára,
Megnésik, — aztán elhagyott lesz
Mindnyája nemsokára.

Meg másik kertbe más virágok
Csalják a népet vissza,
A mik a deszkákon fakadnak
S a kertjék a kulissza.

A szini krizantémumoknak
Több a büve, varázsa,
Látták és mégis úgy tolongnak,
Hogy kiki újra lássa.

S a népnek és katonaságnak
Egy közös vágya támad:
„Egy ilyen, úde krizantémum
Diszítse a szobámat!”

MEGNYILT a krizantémum-kiállítás.

A díjak kiosztása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójának. —

Arad, november 7.

Epen abban az évben, mikor egész Európa mint valami esemény jubileumát ünnepli meg a krizantémum százéves európai hódítását, épen akkor nyílik meg az aradi Ipartestület nagy termében az országos krizantémum kiállítás. A virágok tudósai — ők az egyedüli vidám és kedves tudósok — leszárogatnak ezt a százéves évfordulót és a virágkedvelők európasszerű lehasználtak az alkalmat arra, hogy Japannak immár teljesen európalvá vált csodás virágát valóságos ünneplésben részesítsék.

Mélíán illeszkedik be e ebbe az ünnepelésbe az aradi országos krizantémum-kiállítás. A magyar művészeti és kertészeti országos egyesülete rendezte ezt a kiállítást, mely Arad városától és a földművelésügyi minisztériumtól is támogatva, ma délelőtt nyílt meg az Ipartestület nagy termében.

Zöld galyakkal feldíszített lépcső vezet az Iparosház nagytermébe. Kétszázötven fogaadja itt a népet. Tíz van a terem szébbé-szebb krizantémumokkal. Alig látott szimpompa, a formának és dús vázáknak, egy és ugyanaznak a virágok sokaságának nem való sok-

félesége szinte kápráztatja a szemét. Itt egy apró finom fehér-szirma virágokból álló eszokoz, mellette egy egy ba'almas piros vagy sárga krizantémum, fej nagyságu virág, lefest-hetetlen alakú és színű szirmokkal, az utólé-hetetlen természet bámulatos művészetével. Vörös viráglevelű, apró fehér árnyékolással, narancssárga tömött krizantémumok, sötét szirma ritkán látható példányok pompás tarkaságban váltakoznak a kiállítás termében.

Ezt a kiállítást nyitotta meg délelőtt 11 órákor Lőcs Résző gazdasági tanácsos, aki Károlyi Gyula gróf főpánt, a kiállítás fővéd-nőjét helyettesítette. E őszleg Kövessy József, az egyesület jegyzője üdvözölte Lőcsöt, aki es-után lelkes szavakban nyitotta meg a kiállítást. A megnyitó után a zenekar rázendített a Rákó-csi indulásra, melynek hangjai mellett szép és nagyszámu közönség tekintette meg mindjárt az első nap a kiállítást.

Mindjárt a megnyitás után összeült a bíráló-bírátság, melynek tagjai Varrasy Lajos pol-gármester, Szantay Lajos, Reisinger Sándor, Jankó Gyula, Lukácsy Lajos, Keller Lajos és Kodas Lajos dr. voltak. A díjkiosztás a követ-kezőkép történt:

Állami aranyérmét kaptak: Szeged szab. kir. város kertészete. Cserépen kiállított hatalmas krizantémumai nagy féltőnést keliettek a közönségnél. Horváth Antal szegedi kertész, a kinek rendkívüli példányai az aranyérmén ki-vü még díszoklevelet is kaptak. A legszebb

levágott krizantémumokért az egyesület arany-érmét, valamint a Mauthner Odön megkeres-kedő se koronás aranydíját Lumnitzer Károly berettől (Zompénmegye) uradalmi kertész nyerte el. Ugyancsak egyesületi aranyérmét kapott gyönyörű példányaiért Schweffer Ede aradi kertész, aki a terem közepén hatalmas virágdíszai munkát állított ki Zöld futókkal dí-szített magas álvány es, körötte remek színű és nagyságu esereses és levágott krizanté-numok.

Állami ezüst érmét kaptak: H. Jellnek Fe-renc Nagyváradról, Bogh János Szegedről és Gyenis Lajos Szigetvárról, aki virágmagvakból bámulatos díszességgel állított össze egy nagy csokrot. Egyesületi ezüst érmét nyertek: Sán-dor János Szegedről, Ulah Gábor Nagybecse-kekről és Pauer Gábor Aradról. Állami bronz-érmét kaptak: Scherhag testvérek Aradról és Ablaka Sándor Szegedről.

Díszoklevelet kaptak: Mühle Árpád Temes-várról, aki versenyen kívül állított ki, Szabó Kálmán városi főkeresztés és Kissacay Artur kertészete.

Eisner öklevelet nyertek: Főch Jenő, Gendauer Gyula, Bába István, Sztán Jánosné Arad és Csermák Minály.

A kiállítás vasárnap és hétfőn még meg-tekinthető 60 fillér belépődíjért. A kiállított vi-rágok eladók.

Amiről beszélnek.

Az orvostól — az anyakönyvvezetőig.

A szalonban a Beniczky né regényéből jól ismert diszkrét félhemály uralkodott. A teas csészek már kiürültek és a szendvicses tálak tartalma a posan megfogyott. A társaság, — egy csomó szmokingba szorult fiatal ember és öt életvidám ifjú asszonyka — már letárgyalta az összes férfi és nő ismerősökről elmondható pletykákat. Minden távollevőt megszólaltak és elintéztek. A csevegés érdekes téma hiányában most megakadt és rövid szünet állott be. A zsúfuk kétségbeesetten néztek egymásra a társaságra már már az unalom szürke hangulata borult, amikor az egyik dus fűrű ifjú boldogan ütött a homlokára.

— Van egy érdekes históriám.

A társaság mintegy varázsütésre felvidámult s a fiatal ember a többiek feszült figyelme között fogott hozzá elbeszéléséhez.

— Ismerik önök Brioux: A mételey című színművét?

— Hát ez a maga érdekesítő históriája? — szólalt meg csalódottan az egyik bájos asszonyka, — hiszen azt már leánykoromban olvastam.

— Pardon, válaszolt az ifjú, legyen kegyes csak végighallgatni a mesémet. Hát abban a darabban, mint jól tudják, arról van szó, hogy a házassághoz nemcsak két fórumnak: az anyakönyvvezetőnek és a papnak közreműködése szükséges, hanem ezeket megelőzőleg a vőlegény orvosi tanácsot is köteles kérni, hogy megnássúlhat-e?

Ugy látszik a Brioux darabja hatott egyik barátunkra — s itt egy ismert aradi fiatal ember nevét ismertette, — akinek komoly házassági szándéka van. Nos, a mi barátunk az elmúlt héten egészségi okból — ez persze pusztán ürügy volt, — szabadságot kért a hivatalában és felutazott a fővárosba. Önök most természetesen arra gondolnak, azért vette igénybe a néhány napos szabadságot, hogy távol az aradi figyelő szemektől és rossz nyelvektől, alaposan kimalathassa magát. Tévednek, tisztelt hölgyeim és uraim. A mi barátunk az orfeum helyett egy hírneves orvostanárt keresett fel s arra kérte, mondja meg neki őszintén, alkalmasnak tartja-e a házasságra?

A professzor száz korona lefizetése s alapos konzultáció után kijelentette, hogy a leglelkümmertesebb orvosnak se lehet kifogása barátunk nősülése ellen.

Eddig az ügy talán nem is nagyon érdekes. De mi történt ezután? A mi pártásunk nem elégedett meg a professzor ur egyszerű kijelentésével, hanem kérte, állítson ki neki erről — bizonyítványt. Az orvos tiz korona külön honoráriumért erre is hajlandó volt. Magam láttam az egy koronás okmánybélyeggel ellátott, szabályszerű bizonyítványt, az orvos hivatalos pecsétjével. Körülbelül így hangzik:

Alulírott ezennél hitelesen bizonyítom, hogy X. Y. urat f. é.
hó -n megvizsgáltam s őt a házasságra minden tekintetben alkalmasnak találtam.

Megjegyzem, hogy nemcsak egyedül én olvastam ezt a kis okmányt, hanem megfordult az több leányoska kezében.

— De mi célja van neki ezzel a bizonyítványtal? — érdeklődött a társaság egyik női tagja.

— A mi barátunk azt hiszi, hogy ennek alapján — dupla hozományt kap.

— Nem rossz számítás, — jegyezte meg az egyik fiatal ember és vette a kalapját.

— Hova siet? — kérdezte a szeretetreméltó háziasszony.

Az ifjú már az ajtónál volt, onnét szólt vissza:

— *Megyek a háziorvosunkhoz — bizonyítványért.* Kisztihand! . . .

A Laendler-ügy az építészeti bizottság előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Ami már egyszer elmondtunk a Borcs Bencitelen felépítendő gőzfűrészsorsáról, azt ma hangsúlyozottan kell ismételnünk. Ennek az ipartelepnek a sorsát egyedül Arad város törvényhatóságának közgyűlése döntheti el. Sem építészeti, sem városszabályozó, sem más bizottság nem tehet mást, mint megvizsgálja, vajjon a közgyűlési határozat meghozatalára szükséges anyag együtt van-e? A többit a törvényhatóság belátására kell bízni. Ennek az álláspontnak a helyességét semmi sem bizonyítja jobban, mint a ma tartott vegyes bizottsági ülés, melyet már több ízben összehívtak és ma is kénytelen volt eredménytelenül széjjel menni, mert nem tudott határozatot hozni.

Ma már az építészeti és városrendészeti bizottság előtt voltak a gőzfűrészsorsáról a tervek. Azért ülték össze a bizottság tagjai, hogy kimondják: vajjon azok alapján megadható-e az engedély a gépház és fűrészsorsáról. És anélkül, hogy szakszerűen felülbírálhatták volna a terveket, vitába bocsátkoztak a felett, vajjon kelle az építendő cégnek újból telepengedélyt kérnie, vagy a régebben megszerzett engedély révén építhet-e? Természetes, hogy nem lévén jogászok, nem tudták ezt eldönteni s úgy határoztak, hogy előbb meghallgatják a jogügyi bizottság véleményét s addigra, míg az elkészül a munkájával, felüggesszék a maguk szakvéleményének kialakítását.

A telepengedélyek kérdése a rendőrfőkapitány hatáskörébe tartozik. Ő dönti el — és nem a jogügyi bizottság, kell-e telepengedély? Easzból a momentumokból is látszik, hogy a kérdés elbírálásából gyöngyörű hatásköri összeütközések vannak keletkezhetnek és mindazért, mert nem engedték az ügyet a maga legtermészetesebb fóruma — a közgyűlés elé, hanem előbb próbálkoztak vele s mindennemű Prokrustes ágyba akarták szorítani, Reinhart Gyula a mai ülésen meg is mondta ezt nyíltan és epilezetlenül.

— Ha ez tovább is így megy — úgy mond — mint eddig, akkor a bizottság maga sem fogja tudni, hogy mi az álláspontja. Az első tervek, melyben a leégett épületet ugyanúgy akarták restaurálni, hogy semmi eltérés ne legyen, azt mondták, nem megfelelők. Az új tervek, melyek a mi kívánalmaink szerint készültek, azt mondjuk, nem engedélyezhetők. Akkor hát mit akarunk? Mondjuk ki egyenesen és leplezetlenül, hogy tökre akarjuk tenni az ipartelepét! Már pedig én ehhez nem járulok hozzá, én ezt nem akarom.

Reinhart megjegyzésére annyi a mondanánk, hogy az eddigi tárgyalásokból egyáltalában nem állapítható meg az, mintha a bizottságban ellenséges hangulat jüött volna kifejezésre a telep ellen. Ez a bizottság minden ipari célt teljes erejével támogatott ez ideig mindannyiszor, amikor csak tehetta. Az a baj, hogy a bizottság maga is érzi, mily nehéz ebben a kérdésben a helyes közeputat eltalálni s akkor köveit el a hibáit, mikor nem várja be a közgyűlés elvi döntését s azután tér át a detail kérdésekre, hanem a maga részleges szem-

pontjából és szakszerű szegletétől tekintve a dolgokat, a maga véleményét akarja a közgyűlés felfogásának előbe helyezni.

A kérdés oly sok szempontból világlítandó meg és oly megajtról tekintendő át, hogy csak a közgyűlés állásfoglalása után kezdődhetik meg az építészeti birotság munkája.

A közgyűlés fogja eldönteni, vajjon miképp egyeztethető össze a közérdek egy oly iparvállalat magánérdekével, mely községi adóban 3000, állami adó elmén 4000, portvám fejében 8000, köveztvám révén 12000, tisztviselőinek adója után 2000 koronával járul hozzá a köztervekhez, mint azt a hivatalos kimutatás mondja.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Komédiások, nagy operette. Fél helyárrakkal. Este: Gül Baba, operette. Rendes helyárrakkal.

Hétfő: Kutya van a kertben, bohózat. (C bérlet.)

Kedd: Mignon, opera. Szilágyiné Bárdos Ilona. a magy. kir. Operaház tagjának vendégfelléptével. (A bérlet.)

Szerda: Don Pietro Caruso, színmű. Édes otthon, vígjáték Hunyadi Antal vendégfelléptével. (A bérlet.)

Csütörtök: Szerencse fia, komédia (C bérlet.) Péntek: Csókkirály, operett. Bemutató előadás. (A bérlet.)

Szombat: Csókkirály, operett. (B bérlet.)

* Dollárkirálynő. Másodszor lépett fel ma este a színház külföldi vendégművésze Raskó Géza. A Dollárkirálynő Dienes Lászlóját láttuk ma tőle, melyet ő kreált a Kizálysínházban. Sokkal nagyobb és őszintébb sikere volt, mint a Varáskeringőben, a szerep is jobb és több alkalmat nyújtott a művésznem mindennapos kválitásainak érvényesítésére. Szép énekét sokat tapasztalták és játéka is a műveltségű művész kiválóságait csillogtatta. A teit nézőkér rokonssenvébe fogadta Raskót, aki ezután mindig szívesen látott vendége lesz az aradi publikumnak. Kállay Jolán Gladys szerepében kitűnően volt disponálva, gyönyörűen énekelt. Rontay Boriska áttértül belépőjét és Zalay I-pilang dalát megisméleltették, Rontaynak csokrot is adtak fel tisztelői. Faludy, Benkőné, Polgár és Kulcsár ma is jók voltak. H. G.

* Zerkovitz Rudolf felolvasása a Kölcsey-egyesületben A zeneszerzés titkaiból cím alatt november 14 én lesz. November 10-kére és 11-kére a kereskedelmi miniszter szakértőnek rendelte ki a motoroz-igazgatót, azért toltta ki a Kölcsey-egyesület elnöksége az évadnyitó felolvasást néhány nappal. A felolvasásra a Kölcsey-egyesület tagjai új igazolványa szolgál belépti jegyül. Nem tagok Ifj. Klein Már, Weisz Lásó és Kerpel Issó könyvkereskedésben keddtől kezdve válhatnak belépti jegyet a ronásért.

* A filharmonikusok jövő vasárnapi első hangversenyére gyöngyörű műsót állítottak egybe. A klasszikus Schubert műsóján kívül kiemelkedő része lesz a hangversenynek Goldmark „Házi tücsök” előjátéka és Wagner hatalmas „Bolygó hollandi” nyitánya, melyet Aradon még nem adtak elő. A filharmonikusok nagyban készülnek erre a hangversenyre s így a zeneértő közönségnek igazi műélvezetben lesz része. A hangverseny részletes műsorát a falragaszok hirdetik.

* Kállay Jolán balesete. A Dollárkirálynő ma esti előadásán az első és második felvonás között körülbelül negyed óra szünet volt. A publikum türelmetlenkedett és zugulódott, mert a szünet alatt — operett előadás lévén — a zene sem játszott. A tulhosszu pauza oka az volt, hogy Kállay Jolánnak az első felvonásbell utolsó jelenése után öltözőjében hirtelen eleredt az óra vére. A vérzés oly erős volt, hogy nem merték a második felvonást megkezdeni, mert attól tartottak, hogy

a primadonna nem léphet a színpadra. Nagyon hamarosan azután mégis sikerült előállítani a vérzést, mire felgördült a függöny és folytatták az előadást. Megjegyzendő, hogy az aradiak népszerű primadonnájának ez a keletlen balesete az elmúlt napokban többször megisméltódott.

* Aki siet elkészít Pompás bohózat címe ez, mely óriási derűségben tartja az Uránia színház publikumát. Egy vőlegény, akire vár az egész nézőtársaság, öltözködés közben lemarad a saját esküvőjéről és mire megérkezik menyasszonya velé társának nyúlja kezét. Eradati, kedves bohózat, amely bővelkedik mulatságosnál mulatságosabb jelenetekben. Az Uránia színház legnagyobb szenzációja azonban Wilburn Wright repülőgépe. Bizonyára mindenki megélt az a nagyszerű látványt, melynek látását sokan óriási összegeket adoztak a valóságban.

* Pick Steiner Soma és Tony Koller hangversenye. Ruka művészetben lesz része Arad zenekedvelő közönségének december hó 6 án. Pick Steiner Soma magyar származású hegedűművész, Tony Koller ud. operabéna-énekes kíséretében tartják ekkor hangversenyüket a Fehér Kereszt nagytermében. Pick-Steiner Soma — kinek művészi játékában már volt alkalmunk gyönyörködni — azok közül való, kik hazájuktól elszakadva, a külföldön szereztek meg hírnevüket. Másik partnere, Tony Koller ud. operabéna-énekes, kit ma mindenütt ünnepelek s kőről az összes kritikák, mint remek színpadi és hangverseny énekesről emlékeznek meg. Jajgyek ezen hangversenyre már előjegyezhetők ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. 8505

* A Zombory tárlat. Zombory Lajosnak, a kiváló festőművésznek kollektív tárlata, amely erkölcsileg, anyagilag is egyaránt jól sikerült, már csak holnap déli két óráig és este hattól nyolc óráig van nyitva. Díjtalanul megtekinthető Weisz Leó könyv- és zeneműkereskedő cég tárlati helyiségében.

ASSZONYI SZEMMEL.

Bolondja vagyok a virágoknak. Mind, kivétel nélkül nagyon szeretem őket. Az őszirózsa volt az egyetlen, melylyel sok ideig nem tudtam megbarátkozni. Mindig az ősz, az elmulás, a halottak jutottak az eszembe. A fiatal szívnek, a játszi kedélynek ellenszenve mindaz, ami nem harmonizál az érzéseivel. Ki gondolna kikeletkor a hervadásra, szerelem ébredésekor csalódásra?

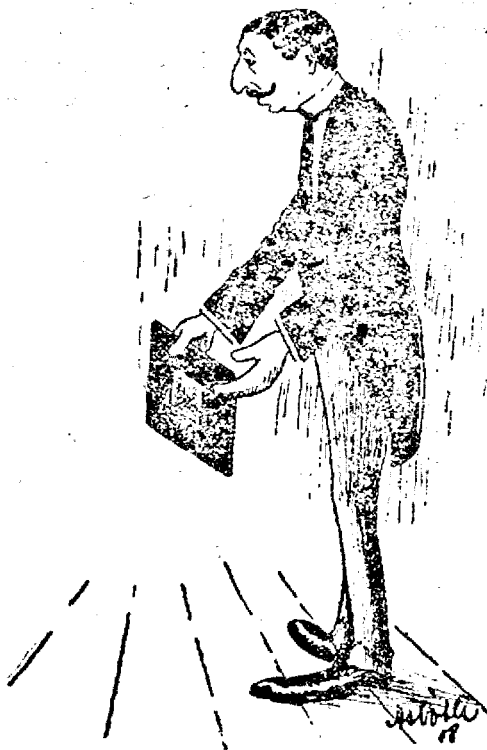
De mulnak az évek. A tapasztalat apróra morzsolja az ideális érzéseket, a bizalmat és hitet. Rossz malomkő! Csupa korpává őrli a tiszta buzát. Eleinte bámulunk rajta, később megszokjuk, a végén megunjuk, mint az életet. Az ifjú csodálkozik az élet változatosságain, a férfi viseli a következményeket, az agg már pihenésre vágyik. S ahogy fokozatosan esünk át ezeken a stádiumokon, úgy közeledünk érzésben, gondolkodásban az utolsó megállóhelyhez. Ahhoz a bizonyos határbnyi területhez. Benne az elmulás, rajta a kegyelet, fölötté az emlékezés... Egy-egy őszirózsa...

Eddig az őszirózsa szimbolizálta a mi életünk alkonyát. Most, amióta egész kultuszszá fejlődött a nevelése, megváltozott jelentősége. Most már nem a lemondás és bucsu jele, nem az elmulás emlékeztetője, hanem a gyönyörűség, szépség, színes ragyogás virága. Azt hisszük a tavasz éled ujjá, hogy örök a szerelem és nincs sóhaj, csak mosolygás.

Ámíts csak, ringass illuziókba, hisz oly sok a keserűség! Adj legalább te a mi őszünknek egy kis zománcot, te kézzelfogható ábránd: — chrysanthémum...

Prohászkané Tausch Elvira.

Aradi alakok.

A tárlat-rendező.

Lefoglalt árukészlet.

Vizsgálat egy aradi kereskedő ellen.

A „Liliom-vászon“-t elkobozták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Különösen kereskedő köröket érdeklí az a vizsgálat, amit a temesvári rendőrség indított egy aradi kereskedő ellen, mert az tiltott módon akarta árucikkait terjeszteni.

Az ügyet a következőkben ismertetjük:

Nemrég még ügynök volt Aradon Nemes Lázár, aki az ugynevezett Liliomvászongyárral állott összeköttetésben s annak az áruiterjesztette a városban és Aradmegyében.

Néhány hónappal ezelőtt aztán Nemes önállóította magát és vászon- meg fehérneműkereskedést nyitott. Nemes úgy látszik vállalkozó szellemű ember, mert nem elégedett meg azzal, hogy Aradon legyen kereskedése, hanem terjeszkedni akart. Átküldötte egyik ügynökét, Klein Jakabot Temesvárra, hogy ott bocsássa áruba a finom Liliomvászont.

Tudvalevő, hogy a megrendeléseknek ügynökökkel való gyűjtését a törvény tiltja, hát Klein és Nemes megróbbáltak másképpen üzleteket csinálni. Elhatározták, hogy Klein formálisan letelepszik Temesvárra s így próbálják a törvény paragrafusait megkerülni. Klein ki is vett egy szobát a temesvári Józsefvárosban, a Hunyadi-utcában és iparendelést váltott. Miután az „üzletet“ így megalapították, Klein nyugodtan járt a megrendelőkhez, de nem mintákkal, hanem mindjárt az áruval. Egész kocsi-számra hordta az ügynök az árukat a temesvári vevőkhöz és jó üzleteket csinált.

A temesvári kereskedők hamarosan megéreztek az új konkurrenciát, aki sokkal olcsóbban tudta adni az árukat s így természetesen nagy károkat okozott a helybeli régi cégeknek.

Azok persze a rendőrségre siettek és bevádolták az aradi kereskedőt, akit azzal vádoltak, hogy a törvényt ki akarja játszani. A rendőrség vizsgálatot indított az ügyben és házkutatást tartott Klein üzletében. Ez alkalommal több mint 500 korona értékű különféle árut foglaltak le és elkobozták, az eljárást pedig folytatni tették Nemes ellen.

Megkezdték a Maros-hid építését.

Látogatás a telepen. — Beszélgetés a munkálatok vezetőjével.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

A Maros folyó csakély medrén egy könnyű csónak imbolyog. A csónakban egy bőrkabátos fiatal ember ül, a kinek harsány szavai úgy hangzanak, mintba egy hadilétszámra emelt számadot kommandírozna. Kubicsék Radófnak hívják azt a fiatal embert, aki egy nap vagy százszor kel át az Óvár-tér és Zsigmondháza között a vízen. Ő vezeti a Zsigmondi Béla cég megbízásából a husz esztendősen lankadatlan küldeménynek eredményét: az óvár-téri vashid építkezési munkálatait.

Mikor ma reggel az Aradi Közlöny munkatársa megjelent az építkezés színhelyén, hogy a munkálatok haladtáról képet alkosson s olvasóinak beszámolhasson már messziről megülötte a fülét a hidépitéséknél felhangzó egyhangu dala:

Amol auf, hauma drauf!

Zwámol auf, hauma drauf!

A pilótaverők tagolt melódiája, a melynek végakkordjára vagy harminc ember egyszerre husza meg és erőstí rá a vízbe verendő faoszlopra a nehéz kalapácsot. A csakély vízben serényen halad előre a munka s az építést vezető mérnököt valóságos taktikai fogásokkal kellett előkeríteni, mert egyszerre annyi felé intézkedik, annyi felé ad utasítást, hogyha beérnéni akar vele az ember akkor legjobb ha a víz közepére viteli magát a csónakkal, mert a pilótázókat minden félórában megélt, ott meg lehet őt egy pillanatra fogni.

— Ki kell alaposan aknáznunk a kedvező időjárást — mondja a kalszólást ívő mérnök. S ha lehet már jövő héten megkezdjük az óvár-téri oldalon a híd építését. A jövő hétre elkészül, az egy hónapi időtartamra épülő fahíd is, melynek most verik a pilótáit s a hídfevel együtt megkezdődik a vízben álló pillérek építése is. A zsigmondházi tudnillik már annyira vagyunk, hogy megkezdhetjük a súlylyesztését. Tessék megtekinteni, nagyon érdekes látvány.

Ít a csónakosnak s egy pillanat alatt már Zsigmondháza vagyunk. A folyó alig néhány méter széles, úgy hogy szinte kedve kerekednek az embernek ama kérdés megköszintésére: vajon érdemes e ennek a folyónak csúfolt patakon millióba kerülő vashidat építeni?

— Volt már ez a víz itt fent a partokon is, szólt a körben odaérkezett Herling Gyula városi mérnök, aki a város részéről ellenőri a munkálatokat. A partokon felkuszva ott állanak a modern technika egyik legértékesebb alkotása előtt, mely a cement jegyében kezd uralkodni a világon. A Herold telek előtt épülő híd koszoruja tudnillik az eddigi rendszerektől eltérően nem vasból, hanem cementből épült. A Zsigmondi-cég speciális építési módszere ez.

Miután a mérnök szakosított fölvilágosítást adott az építésről, megkérdeztük tőle munkatársunk:

— Az aradiakat legjobban érdekli kérdésre: a híd elkészültének időpontjára, nem tudna felelni mérnök ur?

— Azt ne tőlem, hanem Mesterőtől, az időjóstól tessék megkérdezni, — felelte nevetve a mérnök. Minden az időtől függ. Mi, ha ked-

vező az idő, rövid időn belül elkészülünk, már csak a magunk kedvéért is. Mert ennél a munkánál csak az a hacsor, amit a vállalkozó időben nyer.

A telep csemettyűje megszólalt.

Tizenkét órát jelzett s a munkások abbahagyták a munkát.

— Ámoly auf ...

A mondat közepén szakadt meg a szó, a vastalapácsot mozgásba hozó kötések végén levő hurkot szegbe akasztották. Vissza már nem eresztették. Majd félkettőkor kezdődik a munka, akkor jön a

... hauma drauf!

Addig lóglon az öreg szerszám a levegőben ...

MEGSEMISÍTETTÉK

a Polónyi—Lengyel pör ítéletét

A Kuria érdekes döntése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Az Aradi Közlöny rendkívüli kiadása már ma délután hírül adta a Kurianak a Polónyi—Lengyel pörben hozott rendkívüli érdekes ítéletet. A legfelsőbb bíróság megsemmisítette a budapesti törvényszék ítéletét és új tárgyalást rendelt el azzal a kikötéssel, hogy az új esküdszékekben a régi esküdtek egyike sem vehet részt.

Nem kevésbé érdekes ennek az ítéletnek indokolása. A Kuria kijelenti, hogy a védelemnek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó kérelmét a törvényszéknek teljesíteni kellett volna és a tárgyalásban Polónyi teljes kifogástalan magaviseletet kellett volna igazolni.

A Polónyi—Lengyel ügy e szenzációs fordulataról itt következik tudósításunk:

A Kuria ítélete.

Három napig tárgyalta a királyi Kuria Polónyi Géza volt igazságügyminiszternek Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő ellen indított rágalmozási sajtóperében a semmisségi panaszokat.

A legfelsőbb bíróság átvizsgálta az esküdszéki tárgyalás jegyzőkönyvét, a pör összes iratait, meghallgatta Vázsonyi Vilmos védő által előterjesztett semmisségi panaszokat és Székely Ferenc koronabíró által előterjesztett semmisségi panaszokat, aki a semmisségi panaszok elutasítását és az esküdtbírók Lengyel Zoltánt három hónapi fogságban és ezer korona pénzbüntetésben elmarasztaló ítéletének helybenhagyását kérte. A Kuria csütörtökön fejezte be a pör tárgyalását s a nagy anyagra való tekintettel ma délután egyenyedkettőkor hirdette ki az ítéletet. Az ítélet szövege így hangzik:

A magyar királyi Kuria a Btkv. 284. §-ának 94. szakasza és a 437. szakasz második bekezdése értelmében az esküdtbírók ítéletét és ennek alapjául szolgáló esküdszéki tárgyalást megsemmisítette és új tárgyalást megtartását rendelte el azzal a rendelkezéssel, hogy az újabb esküdszéki tagjai között az első tárgyalás esküdtjei nem vehetnek részt.

Az indokolás.

A kuriai ítélet indokolása főbb részeiben ezeket mondja:

A „Vádat melek” cikk írója magáévá teszi Halmos János volt postagármester vádjait, melyek szerint Polónyi Géza fővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre hasz-

nálta fel. Nem lehet kétséges, hogy a vádlottnak joga volt ezt bizonyítani és ő cikkében csak mintegy példaképpen hoz fel öt esetet. A bizonyításnak helyet kellett volna már azért is adni, mert a királyi ügyész közérdekből vette át a vád képviselőt, ennél fogva Polónyi teljes kifogástalan magaviselete lett volna bizonyítandó. A vádlott érdekeinek sérelmével mellőztetett a bizonyítás az E zsébet-téri kioszk, a Rácz Jakab, az Ádám Béla, a Sáborszky, a Cséry és a Gschwindt-féle ügyekben. Minthogy az esküdtek magatartása a megsemmisített ítélet tárgyalásában a tárgyalás jegyzőkönyvéből beigazolhatólag ebben az ügyben kifogás alá esik, ezért ők az új eljárásban közre nem működhetnek.

Az ítélet kihirdetését óriási éljenzéssel fogadta a közönség. Bernáth Géza a Kuria alelnöke, aki az ítéletet felolvasta, így szólt a közönséghez:

— Kérem méltóztassanak a tetszenyilvánítástól tartózkodni!

A közönség a Kuria épületéből kijöve, zajosan megélenezte Lengyel Zoltánt és Vázsonyit.

Zsitvay és Vázsonyi nyilatkozata.

Egy fővárosi hírlapíró az ítélet kihirdetése után beszélgetett Zsitvay Leó törvényszéki elnökkel, aki tudvalevőleg a pör esküdszéki tárgyalását vezette.

— Lehetséges-e — kérdezte az újságíró — hogy a panaszt visszavonják?

— Vissza nem vonhatják — válaszolt Zsitvay, — de elejtetik a vádat, vagy megtehetik azt is, ha éppen el akarják kerülni az új tárgyalást, hogy nem jelennek meg azon.

Az esküdtek eljárására vonatkozólag megjegyezte Zsitvay:

— Bizony méltatlanok voltak az esküdtek!

Vázsonyi Vilmos Lengyel védője, így nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

— A Kuria ítélete valósággal visszaadta éle kedvemet. Az esküdszéki tárgyaláson megindító dolgokat kellett tapasztalnom. Minden hitet és bizalmat kiötek belőlem az ott átélt borzalmak.

HIREK.

Virágh Lajos jobban van.

A szerencsétlenül járt huszárhadnagy.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Az Aradi Közlöny mai számában már bezárt arról, hogy Virágh Lajos, a szerencsétlenül járt aradi fiatal huszárhadnagy állapotában tegnap éjjel javulás mutatkozott.

Ma azt jelenti fővárosi tudósítónk, hogy a huszártiszt túl van a veszélyen. Állapotában ugyanis igen kedvező javulás állott be. Virágh ma reggel teljesen visszanyerte eszméletét; körülnézett szobájában és ezekkel a szavakkal fordult az ágya mellett álló inspekciós katonához:

— Mi történt velem? Hol vagyok?

Majd éhségről panaszkodott, mire ápoló orvosa tejet adott neki. Virághot a délelőtti folyamán két Budapesten lakó nővére látogatta meg. Az orvosok remélik, hogy a hadnagy, hogyha csak valami komplikáció nem lesz, rövidesen visszanyeri egészségét.

Virágh szüleihez ma hasonlóképen megnyugtató hírek érkeztek Aradra.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8-án az időjárás: Száraz, később enyhé.

— Desseffy Aurél gróf kitüntetése. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király Desseffy Aurél grófnak, a főrendiház elnökének, az Omge és a gazdasági egyesületek országos szövetségének elnöki állásaiban évek hosszú során át kifejtett működéséért, díjmentesen adományozta a Lipót rend nagykeresztjét. A kitüntetés a hivatalos lap vasárnapi számában fog megjelenni.

— A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fióka, amely hosszabb stagnálás után most az aktív szervezetek sorába lép, széleskörű előkészületeket tett holnap, vasárnap érkező vendégeinek fogadására. Hatvany-Deusch főrendiházi tag, az országos szövetség alelnöke és Hegedüs Loránt ügyvezető igazgató vasárnap este érkeznek meg Aradra. A pályaudvarnál az aradi fiók egy széleskörű bizottsága Neuman Samu elnök vezetésével fogadja az illusztris vendégeket. Vasárnap este Neuman Dániel házában estebéd lesz a vendégek tiszteletére. A hétfő délelőtti programját a vendégek kívánságában képest fogják megállapítani. A gyűlés után társasvacsora lesz a Fehér Kerest szálló tálkájában.

— Az új osztrák kormány. Bécsből táviratozzák: Ma délelőtti minisztertanács volt, melyen részt vettek az összes miniszterek. Elhatározták, hogy az egész kormány lemondását átadják a császárnak. Beck utódja Bienerth báró lesz. — Prágából táviratozzák: A „Bohemia” legjobb forrásból szerzett értesülése szerint német nemzetiségi miniszterré Pergelt dr. van kinevezve.

— Vilmos császár fiának légi útja. Friedrichshafenből táviratozzák: A német trónörökös Zepplinnel együtt ma déli fél tizenkét órakor léghajón felszállt és Donauwechingen felé vette útját. Két óra tájban megérkeztek Donauwechingenbe s ott a levegőben várták Vilmos császár megérkezését. A császárt, aki vonaton jött, fia léghajóból üdvözölte s egy levelet dobott le a számára, amelyet fent írt a magasban. Azután a trónörökös vissza tért Friedrichshafenbe.

— Hamis hír egy banksikkasztásról. Egy fővárosi estilap azt írta ma, hogy az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár rájött arra, hogy a takarékpénztárban nagy sikkasztás történt. Az eddigi hiány 140 000 korona. A takarékpénztár igazgatósága már jelentést is tett a rendőrségnek. — Az éjjeli órákban azt jelentették Budapestről, hogy a sikkasztás híre alaptalan.

— Kinevezés. A fődmivélelőügyi miniszter Pongrács Sándor mérnököt az országos műügyi műszaki tiszti szolgálat létszámába királyi segédmérnök kinevezte.

— Az aradi gyermekkórház kezelése. A Kossuth Lajos utca végén már tető alatt áll az aradi gyermekkórház. A szép épületben már csak a belső munkálatokat végzik és azokkal is hamarosan elkészülnek. Leitner Ernő dr. igazgató főorvos ma hosszabb ideig tanácskozott a gyermekkórház ügyében. Károlyi Gyula gróf főispánnal és arra a megállapításra jutottak, hogy a város decemberi közgyűlése elé a tanács azt a kérelmet fogja terjeszteni, hogy döntsön a közgyűlés a gyermekkórház kezelése ügyében és állapítsa meg, vajjon a város, vagy pedig a Fehér Ke-

BOZSIK ERNŐ KÉPESITETT KÖMÜVESMESTER

Építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

3297

hivatalvesztésre ítélte. Jörg Endre királyi ügyész megnyugodott az ítéletben. Elítélt és képviselője felebkeztek.

Bicska és revolver. Jámbor Sándor pécsi földműves a múlt év november 12-én...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Mint amilyen fokozatosan hűveddik az időjárás, éppan olyan arányban szálladul a gabonaüzlet irányzata...

Már hallani a pánaszát, hogy a birtelen hűdeg nincs előnyére a veszősnek...

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 7.

Amerika 3/4-el magasabb. Szilárd. 20 ezer mm. 10 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilonként számítva:

Table with columns for commodity types (Buzsa, Tengeri májusra, Rozsa, Zab) and prices for different months (Áprilisra, Májusra, Októberre).

Zárul 5 órakor.

Utótözsde üzletelen.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 7. —

Magyar elsővondú: Orag nehézségek között 600 kilogramm...

Szerbiai: Nehéz pároként 240 kilogramm...

Gsenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét... kérjük figyelmbe venni.

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemészti még akkor is...

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér. Kapható minden gyógytárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

"Sanatórium" Kocsér. A cikk elkészése érkezett s most már elvesztette aktualitását.

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképészeket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak...

Összes vidéki levelezőinknek Szíveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát...

IDEGENEK ARADON.

— November 7. —

Fehér Kereszt szálloda. József Nathán utazó Bécs. Rosenblat Emil utazó Bécs. Filipp József utazó Bécs...

Központi szálloda. Berger Lajos utazó Budapest. özv. Szilágyi Gyuláné magánzó Nagy-Becskekek...

Kelenföldi Farkas Jenő hivatalnok Budapest. Neumann Adler utazó Budapest. Bienenstok Gyula utazó Bécs...

Pannonia szálloda. Rieger József fakereskedő Szentmárton. Geisz József jegyző Hidegkút. Bakk Róbert dr. ügyvéd Battonya...

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1908. évi november hó 8-án:

Déltűn 3 1/2 órakor, fél helyárrakkal:

A komédiások.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Jacobson Brundó és Wagner Ferenc...

S Z E M É L Y E K:

Nyul Job Polgár S. Aganemón Deli Lajos. Berta, leánya Kun Irén. Kékesi Ódon Faludy K...

Kezdete déltűn 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárrakkal:

B) bérlet. B) bérlet.

Gül-Baba.

Énekes színjáték 3 felvonásban, 4 képben. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gül Baba Hunyadi J. Zulejka Benkőné P. Lella, leánya Zalai Margit. Mujkóné Leöveiné...

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Wilburn Wright repülőgépe. Szenzációs.

Műsor 1908. november hó 8-án vasárnap:

1. A bűvös víz. Bohózat. 2. A csillag nyakék. Mese. 3. A bagószedő alma. Kacagató...

Előadások: Vasárnap és Ünnepeknél déltűn 3 órától kezdve este 11 óráig.

Minden előadás alatt katonazené játszik. — Öröklés.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 koron, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

Este fél kilenc órakor Jézus élete és halála.

Biblikus dráma 3 felvonásban, zenekari és harmonium kísérettel.

Mérsékeltlen felemelt helyárrakkal.

Beretvás-pastilla! Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ara 1.20. Aradon kapható: Földes Orvosok által ajánlva.

Készítő: Beretvás Tamás, gyógyszerész, Kisztepen. (3 dobozát ingyen postázallítás.) 8711

NYILTTER.

Telefon szám 646.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **Gróf Zselénszky Róbert zimbrói erdőkezelőségének aradi faraktárának kezelőségét átvettem**, és ezt az uradalom elvei szerint úgy mennyiségileg, (Kocsirakományonként vagy bármely kisebb mennyiséget) mint a minőségben kifogástalanul fogom a közönség rendelkezésére bocsájtani.

Tömör kirakásu teljes öl száraz fát szolgáló ki.

Együttal van szerencsém a t. asztalos mester urakat értesíteni, hogy elsőrendű fűrészelt tölgyfapalló és deszkával minden széles, hossz és vastagságban a legjutányosabb áron szolgálólok.

Arad, 1608. június hó 10-én.

Tisztelettel

2237

Obláth Béni.

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” képviselője.

„MINIMAX”

kézi tűzoltó készülék.

A jelenkor legbiztosabb tűzvédelmi eszköze.

Nélkülözhetetlen minden üzembn, intézetekben, szállodában, üzletekben, irodákban, lakásokban, gazdaságokban.

Egyszerű, feltétlen megbízható, mindenkor oltásra kész!

Az ár, súly és nagyság **Minimuma** az egyszerűség és használhatóság **Maximuma**. 1904. augusztus 1-étől 1908. január 1-éig hitelesen kimutatott 7642. többnyire igen komoly tüzet oltott. 21

Arajánlattal, prospektussal, mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál:

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése és szénüzlete Aradon.

A „Magyar Minimax” gyár r. t. Arad- és Arad-megyei kizárólagos képviselője.

Somatose
(Fleish-Eiweiss)

a legrövidebb idő alatt emeli az

erőt.

Kapható gyógytárakban és drogueriákban.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. november hó 7.

Keresünk:

Aradra: 1 fűszer szakmabeli és 1, előkelő üveg és porcellánüzletbe ügyes detaillista segédet, továbbá 1 a kettős könyvvitelben, gép és esetleg gyorsírásban is jártas kisasszonyt.

Vidékre: női alkalmazottat, ki a pénztári és irodai munkákat is képes ellátni, továbbá 6 fűszer és vegyes, 5 fűszer, rőfös és rövid, 3 rőfös és divat és 1 kézmű szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelv-ismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Aíánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, 2 írodistát, 1 pénztárosnőt, továbbá 7 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 5 divat, 1 rőfös, 2 rövid és fűszer, és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. 411 igazgató**Steckenpferd-
Liliom-tejszappan**

a legkitűnőbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E., volt és marad a naponként beérkező elismerő levelek szerint a leghathatósabb gyógyszerpattanárok ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és róssaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben.

**Sápkör
Vérszegénység**

a leghathatósabban leküzdhetők a

Guberforrás

viszével használt kúra által, mely könnyen emésztéskor természetes ársón, vizes viz. Orvosi legjobban ajánlva.

Kapható az összes gyógyszertárakban, drogueriákban és ásványvíz-kereskedésekben. Dr. S. J. J. J.

5895

5821

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER**
SAVANYUVIZ

A dugó elhelyezése

a légutak megbetegedésénél,

a garat és hörgők

huruttánál, 1886- és

mellbélgyulladásánál.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szini Gy.: Lelki kalandok, Kobor: Idegeknek, Sas E.: Az utolsó állomás, Szántó és Tábori: Nyomor és bűn a gyermekvilágban, Borszem Jankó naptára 1909 re, Váradi Ant.: A néma bűn, Szomaházy I.: Estétől reggelig, Kabos E.: A jövő fészke, Jób Dániel: Ifjúkor, Bárszóny: Tarka mesék, Vándor I.: Ködkisasszony, Gál Margit: A gépiró kisasszony, (Egy irodista leány vallomása), Toby Ch.: A sárka veszedelem, Williamson C. M.: Az én soffőr barátom, Abonyi Árp.: Ösemberek, Farkas Pál: A renegát, Flaubert: Salambó, Kupa Árp.: Képzelt királyok, Labiche és Delacour: A persely, Egy kirugott szerzetes: Fekete misék, Tábori Kornél: Uri gonosztevők, Tábori és Székely: A tolvajnép titka, (A bűnös Bpest folytatása),

Németben: Hornung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimburg W.: Über steinige Wege, Croker E. M.: Das spanische Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen, Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensstrühe, Verloren Land, Höcker O.: Die verbotene Frucht, Ballestrem: Die Dame in Gelb, May Karl: In den Cordillern, Boy Ed I.: Ein Echo, Zobeltitz: Die Kinder des Herrn von Harthausen, Wölfling-Adam: Meine Memoiren, Stilgebauer E.: Das Liebesnest, Conrad J.: Im Taifun, Böhme: Die graue Strasse, Bernhard Marie: Vogel Phönix, Michaelis Karin: Gyda.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlek

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill, vagy füzetenként 14 fill.

Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém, Kunkel: Nagysád akar tőlem kis babát? Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány... Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malacka, Rubens: A hollandi leány, Hlaven: csavargó — Strauss O.: A részeg leány, Haupt: Weib, Weibi, Hetényi: Montignoso, Lehár: Pikantérien, Baka-Báitz J.: Roccoco, Rozsa és pillangó, Baán: Gyónás.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótfogyéke is meglepő és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

401

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

BAKÁCS MIKSA angol női divattermék

a Minorita-palotában nyitotta meg. (Mezzanin.)

Legjobban érdekli a vevőt!
 hogy hol vásárolhat megbízhatóan izléses
 újdonságokat és elősmert jó árukat, való-
 ban olcsó FIX árak mellett...

MÜNZL
 kalap-, uridivat és fohérmű-üzletében
ARADON. ARADON.

Angol gallér védő (fél gyapjú)	ker. 1.—
Angol gallér védő (gyapjú)	ker. 1.50
Angol gallér védő (selyem)	ker. 2.—

Figyelemre méltó harisnya árak!

8 pár színes csikos	ker. 1.00
3 pár divat csikos	ker. 1.50
3 pár divat csikos gyapjú	ker. 2.00
Lábvédő (Feveszőrből) párja	ker. 1.—

Alapítottátott 1860. Állami távbeszélő 212.
 Állami tisztviselők szállítója. — A cs. és kir. 36.
 gy. ezred tisztikarának szállítója. 171

500 koronát fizetnek annak, aki
Bartilla- fogvizének hasz-
 nálatát mellett, üvege se fill. valaha is
 mért fogtájást kap, vagy a szája büszk.
Bartilla A. Srőkőssé, (B. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külö-
 nösen Földes Kelemennél, Deák Fe-
 rencz-utca 11. sz. és Rozsnyay Má-
 tyásnál, Szabadság-tér. Kérjük min-
 denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
 vizet. Hamisítványok feljelentés 161 di-
 jastatnak. 622

Újlópatkolda és kovácsműhely.

Van szerencsém értesíteni a nagyér-
 demű helybeli és vidéki lótarló közönsé-
 get, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

**lópatkoldát és kocsi-
 készítő műhelyt**
létesítettem

Nádor-utca 4. sz. alatt,
 Nemess Géza házában.

Készítek mindenféle **gyógygypatkó-
 kat**, kívánatra istállóban is vasalok, el-
 vállalom a lóvasalást havonta, a legmér-
 sékeltőbb árak mellett, ugyeintén min-
 denféle url fogatokat a legnagyobb igé-
 nyeknek megfelelően készítek. Midőn ezen
 vállalatomhoz fogtam, kérem a nagyér-
 demű közönség szíves pártfogását. 2938
 Kiváló tisztelettel

Schreiber Ferenc,
 okleveles és speciális lóvasaló.

kanári madarakat,
 éjjel-nappal éneklőket, 8, 10, 12,
 14, 16, 20 korona árban szállítok.

Sándor Mihály,
 Arad, Demeter-utca 68/a.

**Könyvkötészetünkben
 egy ügyes fia
 tanulónak**

3 korona kezdőfizetéssel
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágo-
 sítás díjtalan. Kor és nem megadandó!
 Fényes köszönőlevelek. Orvosiilag ajánlva.

„SANTAS“ intézet
 VELBURG P. 124. Bayern. 5728

**A tisztelt
 hölgyközönséghez!**

**Az ideai nagy
 karácsonyi occasió**

hétfőn, f. hó 9. veszi kezdetét

Egy selyemgyárnak

szebbnél-szebb mintákból
 álló teljes selyemkészletét
 sikerült **potom áron**
 megvenni, a melynek összes
 minőségeit kivétel nélkül
85 krajcárért árusítjuk el.

Ezen selymeknek a kiárusí-
 tása **már megkezdő-
 dött** és azoknak egyrésze
 árral ellátva, egyik kira-
 katunkban látható.

Tisztelettel 5714

Szénásy Hoffmann
 és Társa
BUDAPEST,
 csakis: IV., Bécsi-u. 4.

Mintákat kívánatra kész-
 séggel küldünk.

Magy. kir. szab osztálysorsjáték

Az 1908. november 19 én és 21-én kezdődő

XXIII. I. osztályának
 sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy 12.— korona	1/4 sorsjegy 3.— korona
1/2 " 6.— "	1/8 " 1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek
 közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
4/4	4/4	4/4	4/4	8/8	8/8	8/8
36060	36051	55801	55810	55824		
8/8	8/8	8/8	8/8	8/8		

Az 1903. július 15-én eszközölt hu-
 zás alkalmával az általam eladott
36051. szám tizenötezer
 koronát, az 1905. évi április hó 15 én esz-
 közölt huzás alkalmával az általam eladott
36053 szám ötezer koronát és az 1906. évi
 február hó 14 én eszközölt huzás alkalmával az ál-
 talam eladott **99354 szám tizezer** koronás
 nyeremények. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és
 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN
 bank- és váltóüzlete Aradon. 3395
 Alapítottátott 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.
 Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

DEPILLOR

HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ára utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ára egy liternek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban 241

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A legmaradandóbb és legszebb karácsonyi ajándék

egy művésziesen készített életnagyságu fénykép, feketébe vagy modern Sepia színben. Aquerell, olajfestmény minden kis kép után.

Továbbá művésziesen összeállított családi csoportok és Tableuxok, stb.

Szolid árak!

A karácsonyi megrendeléseket minél előbb az időszerű elkészítés végett kéri

KOSSAK JÓZSEF

3470 cs. és kir. udv. és kam. fényképész

Arad, Weitzer János-utca 3. szám.

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK

ARADI NYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZE

ELKÉSZÍTÉS A LEGTÖBB ÉRTÉKŰ
FELTÉTEL
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MEL A LEGTÖBB ÉRTÉKŰ
FELTÉTEL A LEGTÖBB ÉRTÉKŰ
KÖNYVKÖTÉSZEINKET

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelel
mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészüzletben

ARAD, Szabadság-tér 4. szám

Szűkebb körben figyelmébe ajánlom orthopéd-
gyógycipőket, melyek meggyőzően a láb-
fej-fájást, gyermekknél, ugyancsak felnőtteknél
egyaránt eredményeket érten el, amit azonos
államértéssel tanúsít. Készítők a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tiszta szép
cipőket is, megrendeléseiket kerrem teljes szívesen

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jóna-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy az

építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak,
magtárak, istállók építését a mai
kor igényeinek megfelelően a lehető
legjutányosabb árban készítek, ugy-
szintén célszerű átalakítások és
kisebb-nagyobb javításokat, s meg-
bizás folytán a szükséges terveze-
tek készítését a legelőnyösebb fel-
tétel mellett vállalom. Miért is a
nagyérdemű közönség becses párt-
fogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

képesített kőművesmester.

1441

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Welizer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e-
szakba vágó munkát a leggyor-
sabbán készít. 888

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

311

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok
között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készit-
ményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és töré-
kenynyé teszik. — Eddig is számtalan szak-
ember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismétlődők forduljanak bizalommal hozzám.

A hölgyek tudják legjobban, mily
fontos a **szép üde arc,**
mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy
feladat, nem elegendő, hogy valaki
csinos, fess, megnyerő külsejű és
kedves legyen, hanem a legfonto-
sabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen
nagy gondot fordítanak az arcür
ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli... 6-szori használat után eltávolít kiütéseket,
pattanásokat, szepicákat, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás
arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem
bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben
rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schön-
heits pflege“ nagy aranyérmet és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat
igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bár-
mily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem
késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ár 1 korona. 281

Alkalmi vétel!

Egy
finom, **duppla csövű puska**

Manlicher töltényre, gyorsítóval,
Kücker célzó, szép kivitelben. Gyári
ára 220 kor., magkapható 120 kor.-ért.

Ugyanott eladó 80 darab Verndl-
féle golyós karabély-puska, igen
olcsó árban.

Kaphatók Arad, Bockó-utca 10. sz.

Müller Ferencz,

3478 puskaműves.

Legideálisabb szer az arc és
kéz bőrnek ápolására az

„FIZOR“

mely a legkényesebb követelmé-
nyeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszárakban és gyógy-
árú üzletekben.

Főelárúító hely: 1513

WOJTEK ES WEISZ
gyógyszár nagykereskedő aradon.

Kapható Hegedüs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Zálogtárgyakról

zálogcédulákat, briliáns és gyó-
mánt köveket, tört aranyat veszek.

Születési, névnap, nász és meny-
asszonyi ajándékok

arany, ezüst és

ékszertárgyakban

rendkívüli olcsó árak mellett kap-
hatók.

Farkas J. Streicher

Arad, Tökölly-tér 1.

Benoid-gáz a legelőcsőbb világítás

751

Kastélyok villák, uradalmak, szanatoriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratoriumok, állomások, kazárnyák templomok, iskolák,
községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem szétlő! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos
kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad!

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költsévetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Van szerencsém igen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy kizárólag csak

saját termésű boraimat

bármilyen kis mennyiségben is árusítom és üvegekben házhoz szállítom. Szőlő termelésemet tettemesen nagyobbítottam s így módomban van a legmagasabb igényeket is kielégíteni.

2997

Tisztelettel

Quirini Sándor

Aulich Lajos-utca 7/E.

Telefon szám 297.

150.000 korona vagyonnal

biró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjet keres. Azonkívül még több száz vagyonos parthie előjegyzésben, úgy hogy minden igénynek bármikor megfelelhettünk. Forduljon minden házasulandó Schlesinger céghez, Berlin 18. 2498

Keztyük

legolcsóbb bevásárlási forrása.

Albrecht Agoston

(exelött Cseh Katalin.)

Aradon, Salacz-utca I. sz. alatt.

Rendkívüli alkalmi bevásárlás.

Női glacé és svéd keztyük I f. 20 tól, férfi glacé és svéd keztyük I f. 30-tól. Katona keztyük 80 kr.-tól. Brigátorok I frt. 50 kr.-tól.

Férfi, tui nadrágtartók, sérvkötők, suspensoriumok, haskötők. Gummi áru és gummi övszer különlegességek nagy választékban. 3309

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhöz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.

Telefon 46.

451

Telefon 46.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldéssel raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebez Géza, U. Kosuth Pál, Ring Aján, Rozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban. Vojtek és Wotax drogasztáraknál.

Győrön: Masnyik Dániel gyógyszertárában.

Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszertárában.

Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszertárában.

Szilvágyon: Csiky Lukács gyógyszertárában.

Székelyen: Pórédy Ede örök. gyógyszertárában.

5724

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

501

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyaradi

ó és peccsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

igyvédnél

555

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Paladics György

épület- és butorasztalos

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 38. szám alatt egy

épület- és butorasztalos

műhelyt nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Épület, butor, portál- és iroda-bereendezések a legszebb kivitelben a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel 3386

Paladics György,

épület- és butorasztalos.

Megérkeztek az őszi divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Pórray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb kalapok, **ingek**, gallérok, kényes, nyakkendők, keztyük, zseb- és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi sport és gyermek sapkáknál!

Divatújdonság francia és olasz

Illatszert különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztyűgyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltnék.

Valódi egyiptomi

szivarka-hüvely és papír

legjobb minőség

igazi dohányosok

számára.

2884

Csak akkor valódi, ha

krokodilus

védjeggyel van ellátva.

Magyarországban engedélyezve a magy. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság, Budapesten, 1906. január 6-1 22323/1905. szám III. Ü. O. iratával.

Most az alkalom

hogy a Nagyjérdemű közönség

ősz szűkségletét

u. m.: divatselymek, ujonnan érkezett őszi szövetek, francia flanellek, barchettek a legujabb min-tákban, vászon és asztalnemű, férfi és női fehéreneműek, szőnyeg, függöny, valamint az összes, a divatáru szakmába vágó cikkek-ből

nagyon olcsón

beszerezhesse, miután hosszú évek óta fennálló női és férfi divatüzletemet új vállalatom miatt

feloszlatom.

Mindenki igyekezzen tehát saját érdekében

olcsó árainról meggyőződni.

Kiváló tisztelettel

2544

Nádlér Lajos,

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

Az összes üzleti berendezés eladó.

Szalonna

elsőrendű magyar perzselt, sózott vastag hófehér, egészségesen, tisztán kezelve, egy-egy oldal sulya 35-től 70 kilogrammig — gazdasági cselédek, munkások, aratók és más munkások részére — a legolcsóbb napi áron, továbbá

csépléshez köszén, gépolaj és kenőcs,
kitűnő minőségű

kender és jutta, zsákok és ponyvák,
kocsi-kenőcs,

mütrágya az őszi idényre,

építkezési anyagok,

kőso, marhasó préselve és por alakban.

Kapható

647

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület

Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is a legjutányosabban lesznek kiszolgálva.

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Immár szállígvé vált ez a mondás, mert a most befejezett 6. osztály alkalmával nem volt huzási nap, hogy **Gaedicke** bankháza ügyfeleit egy főnyereményről nem értesítette volna.

Az eddig elért fényes eredményeink utolérhetetlenek.

Kisértse meg szerencsését

GAEDICKE bankházában

s Ön bizton számíthat eredményre!

A **XXIII-ik sorsjáték** mely november hó 19-én és 21-én lesz, I. osztályu huzásához,

ajánlunk

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad	sorsjegyet
12.-	6.-	3.-	1.50	koronáért.

Postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

5829

.....
Naponta egy
főnyeremény
Gaedickenél
.....

Gaedicke Bankház

Budapest
Kossuth-Lajos-utca 11.

.....
Naponta egy
főnyeremény
Gaedickenél
.....

Ha szép, üde és bájos arcot óhajt

egy használja a már 15 év óta általános közked-
veltségnek örvendő, teljesen ártalmatlan

Kárpáti-féle

Benzoe-Zejcrémet,

mely eltüntet egy felnőttéknél, mint gyermekeknél
minden arctisztatlanságot, fagyást és bőrbetegségeket

Zsirtalan, ideális szépítő-szer
Egy adag ára 1 korona. — Kapható

Kárpáti János 3415

gyógyszertárában **Aradon**, Boros Béni-tér 15.
Továbbá drogueriákban és illatszertkereskedésekben.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takarék-tűzhelyeket, stb és folyosó-
kerítések, épület vasalások, görredőnyök
capellenszék, vas-ágyak, kertli székek, pa-
dok, asztalok tömör vasból, valamint miné-
a szakmába vágó munkák a legolcsóbb
árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan
szakszerűen. 1503

Magy választék sárgított mintákból ter-
vezéses nagyságban. — A minták meg-
tekinthetők a műhelytelepen.

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény,
mely az ősz hajnak ere-
deti színét adja vissza.
Nem festék, hanem a győ-
kerekre ható készítmény,
melytől a haj puha selyem
fényű és ugyanolyan színű
lel. a minő az eredetileg
volt, korpa képződés meg-
szűnik, ugyszintén a haj
hullása is, nem piszkol.
Ára 2 korona. m

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

XXVII-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélokra fog for-
dítottatni. Ezen sorsjátéknak 1969 nyerevénye 365,000 korona összegben készpénzben

Főnyeremény 150,000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény 20,000 kor.	10 nyeremény á 1,000 kor.
1 10,000 .	150 100 .
1 5,000 .	300 50 .
5 nyeremény á 2,000 .	1500 20 .
	10000 10 .

Huzás visszavonhatatlanul 1908. december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten
(Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti
állomásokon s a legtöbb dohányüzletben és váltó-üzletben. 5834

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Hatásában
Felülmulhatatlan

a kellemes ízű, friss Hajós féle

Csukamájolaj

Gyermekek és felnőttek által
egyaránt kedvelt; hatalmas táp-
anyagánál fogva az orvosok
előszeretettel rendelik.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Dr. Graur Victor aradi fog
orvos antisept. szájvizének és
fogporának egyedüli raktára.

Egy üveg szájviz 2 korona.

Egy doboz fogpor 1 korona.

**Köhögés,
Rekedtség**

elnyálgásodás ellen elismert ki-
tűnő hatású szer a

„Tussinál“ cukorka

ára 60 fillér, és

„Tussinál“ thea

ára egy doboznak 50 fillér.

Legjobb fekete, le nem mosható

HAJFESTŐ

a Hajós-féle

MELOGEN.

Ára 2 korona.

Kapható a készítőnél:

241

Hajós Árpád gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszertár, illatszertár és drogeriában.

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hirneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatású

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsepp.

Kapható esakis:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában

301

Arad, Szabadság-tér.

NIGRIN

legjobb

cipőtisztító-szer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. **Nigrin**
egészségi szempontból melegen ajánlható, mert **Nigrin** folytonos hasz-
nálatalnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását
nem akadályozza.

St. Fernanddt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.

Mindenütt kapható.

6004

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ÜVEGCSISZOLÓ-, MŰVEGEZŐ- ÉS TÜKÖRGYÁR

ARADON, V. PÉCSKAI-UT 17.

TELEFON 525.

TELEFON 525.

1908. október 21-én szerdán megkezdte üzemét.

Elvállalja: Csiszolt és sima tükrök, rászbe-
foglalt és egyéb művegezesek,
modern kirakat berendezések, ed-
zett üvegtáblák, velencei tükrök
stb. gyors és jutányos elkészíté-
sét. Régi tükrök új fon-
csorozása mérsékelt árak mellett.

3341

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, esúznál és meghűléseknél, bedörzsölésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. n. u.
Mindennapi szétküldés.

8137

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy -féle pemetefű **czukorkánál**

Vasárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-felét fogadjunk el!

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

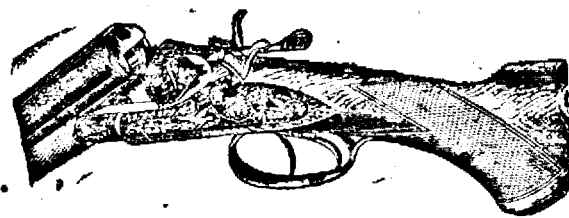
mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeséltetik.

— Városi és megyei telefon 663 szám. —

Valódi
Nowotny féle
 **vadász-
fegyverek,**
Flobergek, piszta-
lyok, revolverek,

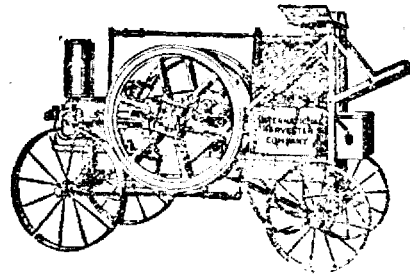
továbbá kitűnő **Gramophonok,** hegedű és fuvó hangszerek, **fényképezőgépek** és párisi táv- és látcsövek, ugyszintén eredeti Heim-féle **Meidinger kályhák** készfűtés, vagy árfelemelés nélkül csekély havi törlesztésre, megtekinthetők és rendelhetők | 3387

Rudas Samu

bizományi irodájában, Asztalos Sándor-u. 10.

Kérjen árjegyzéket.

**Versenyen
kivüli árak
600 koroná-
tól kezdve.**

**Versenyen
kivüli árak
600 koroná-
tól kezdve.**

Eredeti amerikai **International Motorok.** Legolcsóbb Uzem, takarmánykamrák és ipari célokra. — Legegyszerűbb szerkezet. Legmesszebb menő szavatosság.

Tengeriszártépek, Ohio és Tornado; Szecskavágók, Répapuzók, Morzsolók, Darálók, Takarmányfülesztők.

Legelőnyösebben szállít

614

Kovács Soma és Tsa Arad,

a Mc. Cormick J. H. C. chicagói és Kühne E. mosoni gépgyárosok vezérképviselői.

Valódi orosz, Cara-
van és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimerve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON.

Hirdetmény.

18292—1908.

Hirdetmény.

Az 1908. év végén lejárt ideiglenes adómentes szőlőterületek újból osztályba sorolására vonatkozó jegyzék Arad sz. kir. város adóügyi osztályánál 1908. november hó 2-től 15 napra közszemlére té-

tetik ki, erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy az érdekeltek részéről netán emelendő fel-szólamlásokat a kitett határidőben írásban adják be, mert azontul beadott felszólamlások figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1908. évi október hó 27.

A városi tanács

444—1908. sz.

444—1908. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 27 mm. könyv-papír, 89-50 mm. fogalmazó-papír és 2-30 mm. hírlap eladása iránt folyó év november hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánatpénzül letendő a felajánlott összeg 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a 104. számú szobában az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1908. évi október hó 26 án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Valódi

Orosz és Chinai teák.

Legfinomabb

ANGOL RUMOK.

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2. sz. 1331

— Városi és megyei telefon szám 455. —

Szál Testvérek

fióküzlete Orsován 3473

a következő friss és kitűnő minőségű sóshalakat ajánlja, és pedig:

Keszeg	elsőrendű	55—60	koronaért.
	másrendű	50—55	"
	harmadrendű	44—48	"
Lopár	Kisebb közep ponty	65—70	"
	Közep ponty	70—80	"
	Sós csuka	45—60	"
	Fehér sóshal	45—70	"
	Vegyes	50—60	"
Trahanac	Nagy sósponty	80—90	"
	Sós harsca	85—90	"
	Vegyes	70—80	"

100 kg.-ként előleg és utánvét mellett helyt Orsova pályaudvar. —

Olcsó tüzelés.

Csalál erdőbérletben kapható:

1 erdei ő! (5 köbméter)	tőgyhasáb	26 kor.
1 " " "	tőgy derong	22 kor.
1 " " "	forgács	16 kor.

Ezen árak csak november hóban érvényesek.

Rendelések irodámban (Boros Béni-tér 11) is elfogadtnak

Cukor László, fakeskedő. 3489

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **Aradon, Petőfi-utca 13. szám alatt** egy a mai kor igényeinek megfelelő

fiúk és leányok részére **confectio szalónt** nyitottam.

Bécsben és Budapesten töltött hosszabb tanulmányaim folytán módomban van, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérl

kiváló tisztelettel

Deutsch Samuné

Petőfi-utca 13. sz. 3503

Felhívás!

Alulírott, Gyorok és Ménesen, a község belterületén (főut) közvetlen a motorvasuti megállók mellett fekvő szőlő kertjeimet villa vagy családi házhelyekül parcellánként eladni szándékozom.

Ezen kertek minden pontjáról **gyönyörű kilátás** nyílik a szemben elterülő **szőlős és erdős hegyekre**, és a hegyaljai községekre.

Tekintve, hogy a hegyaljai motorvasut és az államvasut élénk összeköttetései, valamint e-ösítő kitűnő hegyi levegője Gyorok—Ménest Arad legkedveltebb nyaraló-helyévé tette; ezen szőlőskertek kis családi nyaralók létesítésére különösen alkalmasak.

Felhívom mindazokat, kik egy ily parcella megvétele iránt érdeklődnek, hogy ebbeli szándékukat vélem tudatni, illetve magukat előjegyeztetni szíveskedjenek; mely alkalommal a feltételekről is közelebbi felvilágosítást nyújtok

VOJTEK ALAJOS,
Vojtek és Welsz cég beltagja.

Szőlőkert a 18. motorvasut megállónál.

I.	1115 m ²	II.	1136 m ²	III.	1551 m ²
----	---------------------	-----	---------------------	------	---------------------

Szőlőkert a 17. számú motorvasut megállónál.

hegyaljai motorvasut	II.	900 m ²	III.	675 m ²	IV.	675 m ²	V.	675 m ²	VI.	1116 m ²	VII.	1116 m ²	VIII.	1116 m ²	IX.	1116 m ²	XII.	910 m ²
	I.	810 m ²	X.	760 m ²	XI.	798 m ²												

Kiadóhivataloknál teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
 Arad, Főherceg-utca 22. szám.
 Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
 József főherceg-utca 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.
Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ha az apró hirdetésben minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-80 filléért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Két jóbarát

két csinos hölgy érdeknélküli barátságát keresi. Levelet „Kétszer kettő négy” jelige alatt a kiadóhivatalba. 3488

Kinematograf

(Mingnon) Mészfiény felszereléssel és képekkel eladó. Ugyanott egy nagy gramafon is eladó. Asztalos Sándor-u. 10. Turturén F. Arad. 3495

Veszünk könyvtárakat,

egy-egy könyvet legmagasabb áron. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Weitzer János utca. Telefon Arad és Temesmegyei 517. 201

Ritka alkalom.

Előkelő uri ebédlő berendezés, tömör, keményfa butor olcsón eladó. Bővebbet Kemény Miksa tanítónál. 3202

Szellő őzpár

bak és suta, 1 1/2 évesek, eladó. Megkereséseket „Vadaskert” alatt a kiadóhivatal továbbít. 3428

Keresteik

műszaki irodába egy intelligens leány, aki a kettős könyvtételben és gépirásban teljes gyakorlattal bír. Cim a kiadóban. 3492

Egy divatos szalon butor

conzullal együtt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3507

Tiszteleges öz. asszony

ki minden házimunkában jártas, olyan állásba szeretne jutni, mint házvezetőnő, ahol 18 éves leánya is foglalkozást kaphatna mellette. Strobl Anna Lipa, fő-utca 345. 3509

Egy jó forgalmu

vendéglő házzal együtt azonnal eladó Bercsényi Miklos-u. 32. 3508

Eladó házak.

Fiórián utca 7. számú és Mikes Kelemen-utca 8. sz. Bővebbet ugyanott. 3311

Két ház

az egyik kerttel, a belvárosban eladó vagy becsereleendő nagyobb házra, esetleg ráfizetéssel is. Cim a kiadóhivatalban. 3489

Ajánlok

napi áron szalonnát, zsirt, füstölt husekat és kolbászokat. Árjegyzékkel szolgálók. Garai Károly, Arad. 3448

Eladó ház.

Közép-utca 17/c. számú ház, melyben 2 lakás van, nagy kerttel, ritka szép gyümölcsfákkal beültetve, szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál. 3484

Olcsó könyvek

antiquár hangjegyek és az összes újdonságok kaphatók Kerpel Izsó könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Aradon. Modern 80,000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműközlöny-intézet. Telefon 385. szám. Ugyanott tanuló felvétetik. 3161

Elzárható

kocsiszin

Benzin-pince

bérbe venni kerestetik, Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 3502

Borszivattyuk,

Tömlők,

Szűrők, Kutak,

Pincegazdászati eszközök,

legelőnyösebben

Kovács Soma és Társa

cégnél 614

ARADON.

Hogyan lesznek gyermekeink egészségesekek?

Változtassátok át nekik a telet tavasszá! Küldjétek őket a Garda tó partjára!

A nevelő intézet — klimatikus penzión — felvesz gyenge, üdülésre szoruló gyermekeket gondos ápolás mellett. Tej és szőlő kurák. Bonyhe éghajlat, friss gyümölcs és főzelék egész télen át. Tüdőbeteg nincs. Iskola-tanítás, német, francia, angol, olasz tárgyalás okleveles tanítónő által. A házban tengeri fürdők felügyelet alatt. Nagy kert, éppen a tónál. Közelebbi felvilágosítást ad. M. Chlum Karlsbad, Wilhelmshöhe. 3501

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy válogatott izlésű **modeljeim** az őszi és téli szezonra megérkeztek. Dusan felszerelt raktáram által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb, mint a legszerényebb igényeket kitudom elégíteni. Számos látogatásért esd 3281 **Grünblatt Antónia** Arad, Szabadság-tér 11., I. em. (a Glück húsosarnokkal egy házban.) Gyászkalapok a legrövidebb idő alatt elkészülnek

4 lóerős Gázmotor!

használt, de nagyon jó karban **jutányos áron eladó.**

Vulcu J. Maxim, Arad.

Gépgyár Miksa-utca 2-3. Ugyanott még egy 6 lóerős Loccmobil, meg egy 14 lóerős félstabil gőzgép eladó. 3479

Pokrócok

Nagy raktár mindennemű **lópokrócokban, erdélyi hosszúszórú pokrocokban, ágytakaró pokrocokban és fönöm angol ló-takarókban.** 3504

Legjutányosabb árak

Erdélyi és bácskai iparáru raktár

Reich B. Károly fia és Társa Andrassy tér 6. (Verbos ház)

Új cipő raktár! Tartós munka! Ha szép és tartós cipőt óhajt, úgy forduljon bizalommal

Weisz Márton

uri- és női-cipészhez

Arad, Deák Ferenc-utca 4. szám, ahol mindennemű saját készítésű uri, női, és gyermek cipők állandóan raktáron vannak s a lehető legjutányosabb árért beszerezhetők. Megrendelések ugyanott a legpontosabban készülnek. Egy próba vásárlás, illetve rendelés mindenkit meg fog győzni erről. 3316

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Értesítés.

Van szencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, miszerint **Aulich Lajos- és Knézius Károly-utca** sarkán levő **fű- és csemege-üzlet** volt tulajdonosától átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően a téli időnyelben mindenféle **legfinomabb**

fűszer anyag, kitűnő tea és rum, csemege, festék és gyarmatáru

cikkekkel dusan felszerelve azt saját nevem alatt tovább folytatni fogom.

Főbb igyekezetem oda irányul, hogy a mélyen tisztelt vásárló közönséget minden tekintetben kielégíthessem.

Amiért becses partfogásukat kérve, maradtam tisztelettel

Novák Gyula,

3506 kereskedő. Legfinomabb amerikai petroleum 1 liter 24 fillér.

Radial-gázkályhák

Ára 8 1/2 korona

Oránként 2 filléért fűt minden lakást és munkatermet kb. 100 köbméter terjedelemig. Teljesen szagtalan — egészségügyileg ajánlott — elpusztíthatatlan aszbesztösszetételű, a hőt lefelé sugározza, minden gázkarhoz hozzáserelés nélkül alkalmazható, a fűtőképességet a hatszorosára fokozza: a fűtésre éppoly uttörő találmány, mint az Auerharisnyák a világításra.

Magyar Radial Vállalat

BUDAPEST, Király-utca 13. sz.

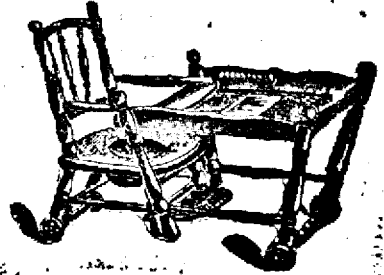
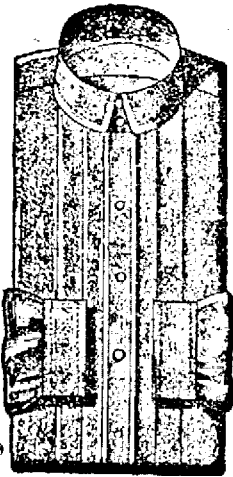
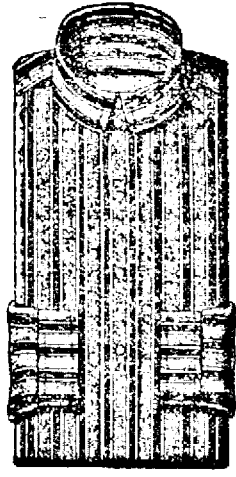
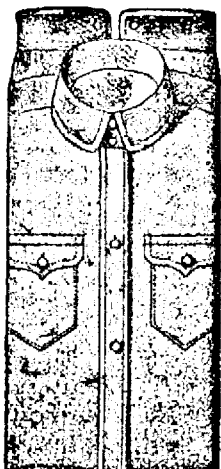
Komoly viszontelárusítók kerestetnek.

FISCHER nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

1101

— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —

Szabadalmazott gyermek reformszék. Önműködő záróberendezéssel. Erős és tartós bükkfából. Díszesen fényesen lakkolt. Anyagokozta segélyvel mint toltócsal és mint szék. Átlagosan. Bujta 7/8 kg.

Férfi és fiu nyári ing
3 forint — 99 kr.

Jó mosó Levantín férfi
Sport ing frt. 1-25.

Elegáns divatos francia Ba-
tist férfi Sport ing frt. 1-50.

Valódi angol Saphier
férfi sport ing frt. 1-75.

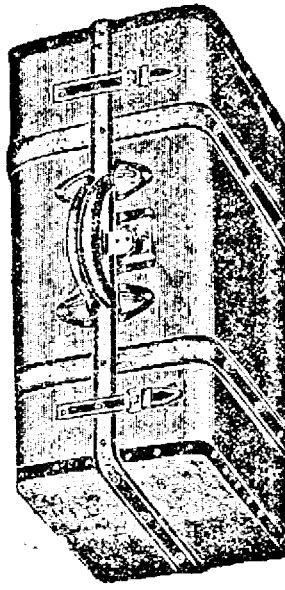
Szabadalmazott gyermek Reformszék, nélkülözhetetlen
minden gyermeknél. Ara frt. 6-50, 7-50, 8-50.

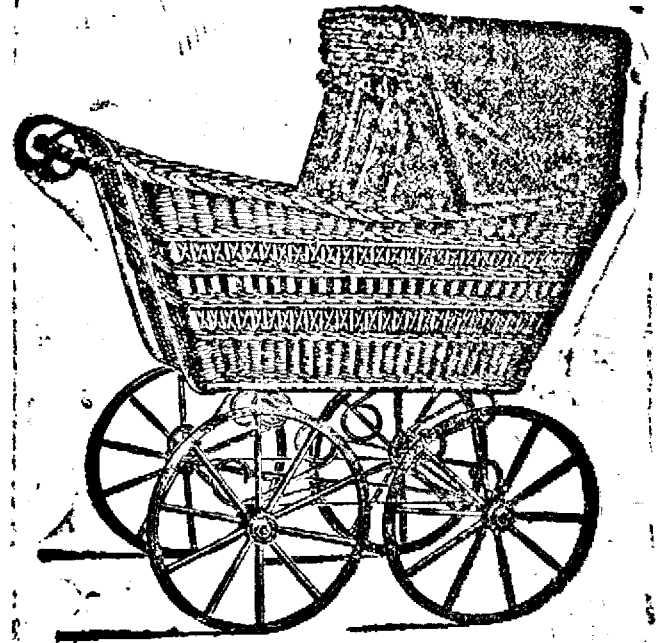
Elegáns Princess Gyermekkosci frt. 15.—,
17.—, 19.—, 25.—, 30.—.

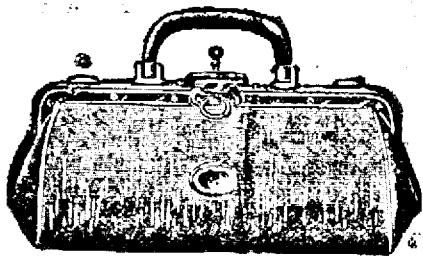
Utazó Bőrönd, finom vitor-
lavászonból vagy fekete
műbőről frt. 4-50, 5-50, 6-10

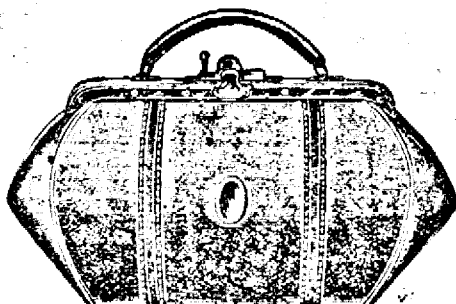
Utazó kofe barna vagy
fekete bőr vászonból
frt. 1-50, 2-50, 3-50 f.

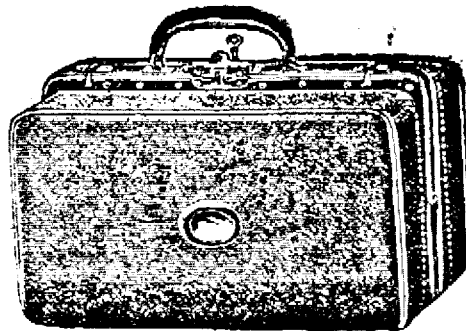
Gyermekkosci nagy választékban frt. 5.—,
6-50, 7-50, 8-50.

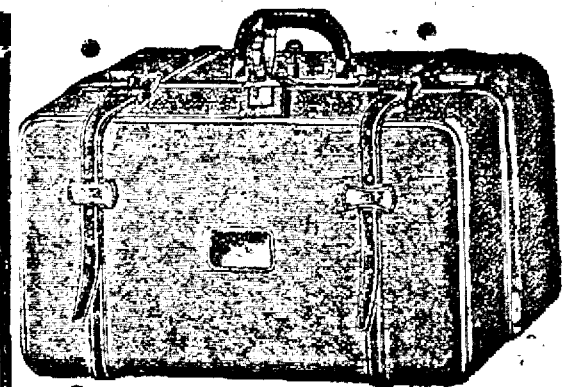
Kézi aktatáska frt. 2-25,
3-50, 4-50.

Bőr utaztat utazó kézi táská,
frt. 1.—, 1-25, 1-50, 1-75.

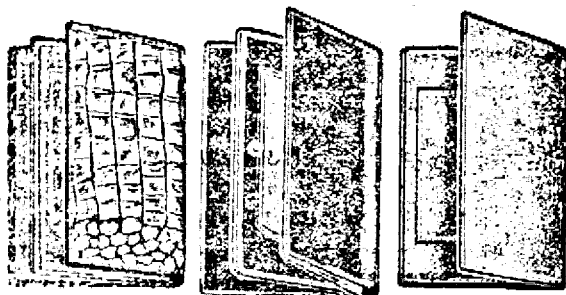
Fekete bőr utazó kézi táská frt. 2-50,
3-50, 4-50, 5-50.

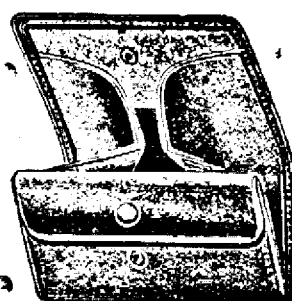
Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska
elegáns kivitelben frt. 5-től 15-ig.

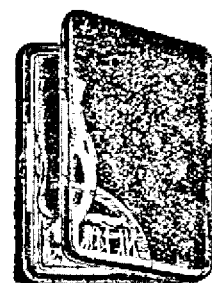
Nagyválaszték női kezitá-
skáiban frt. —50, 1, 1-50, 5.

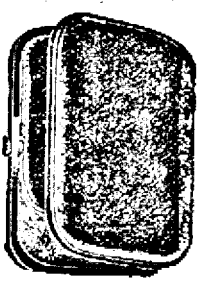
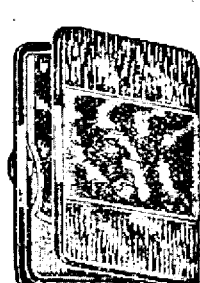
Zseb névjegy és papír pénztárcák valódi
bőrből —50, —75 kr., frt. 1.—, 1-50, 2.—

Valódi bőr zsebpenztárcák
frt. —50, —75, 1.—, 1-50-ig.

Nagy választék valódi bőr szigaretta-, szivar- és
dohánytárcákban frt. —50, —75, 1.—, 1-50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.